

Energistyrelsen

Vejledning til ansøgning

Tilskud til energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner
i erhvervsvirksomheder (Erhvervspuljen)

Gældende for ansøgninger indsendt fra 15. juli 2025

Vejledning til ansøgning

ISBN: 978-87-94447-33-1

© Energistyrelsen, 2025

Publikationen kan frit refereres
med tydelig kildeangivelse.

Udgivet af:
Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

www.ens.dk
Telefon: +45 3392 6700
E-mail: ens@ens.dk

Version: 3.0
Versionsdato: 19-09-2025

Indhold

Indledning.....	5
1. Hvem kan ansøge og til hvad?.....	8
1.1 Hvem kan søge tilskud?.....	8
1.2 Hvad kan der søges tilskud til?	9
1.3 Betingelser for at opnå tilskud.....	12
1.4 Hvor meget kan du få i støtte?.....	13
1.5 Hvilke omkostninger kan du få tilskud til?	16
1.6 Særligt i forhold til projekter med leasing og kreditkøb	17
1.7 Særligt i forhold til virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter	18
2. Hvordan søger du tilskud?.....	21
2.1 Ansøgningsportalen	21
2.2 Ansøgning om tilskud.....	21
2.3 Sagsbehandling og afgørelse om tilsagn.....	23
2.4 Ansøgning om udbetaling af tilskud	23
2.5 Dokumentation ved udbetaling	25
2.6 Ratevis udbetaling af tilskud ved leasing og kreditkøb	26
3. Opgørelse og dokumentation af energiforbrug og CO₂-reduktion	28
3.1 Udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug	29
3.2 Udskiftning af varmforsyning med større forbrug	30
3.3 Udskiftning af varmforsyning uden faktura.....	31
3.4 Belysningsprojekter.....	35
3.5 Klimaskærmsprojekter i bygninger.....	37
3.6 Opgørelse af øvrige projektyper	39
3.7 Valg af levetidskategori.....	43
4. Særlige projektforhold.....	47
4.1 Optimering af kedler.....	47
4.2 Optimering og udskiftning af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændsler	47
4.3 Hvis dit projekt vedrører overskudsvarme	48
4.4 Beregning af energiforbruget ved ændret produktion	48
4.5 Ny, nedlagt og sammenlagt produktion	49
4.6 Når projekter påvirker hinanden.....	49
4.7 Energiproducerende anlæg	49
4.8 Brintanlæg.....	50
4.9 Overtagelse af virksomhed eller ejendom.....	50

5. Det skal du huske under og efter projektperioden	52
5.1 Du har oplysningspligt.....	52
5.2 Status efter 12 måneder	52
5.3 Projektændringer	52
5.4 Ændringer af vilkår, herunder fristforlængelse.....	53
5.5 Projektoverdragelse	53
5.6 Kontrol med Erhvervspuljen	54
6 Lov- og retsgrundlag	56

Indledning

Denne vejledning beskriver, hvordan du søger tilskud fra Erhvervspuljen til energibesparelser og CO₂-reduktioner i erhvervsvirksomheder.

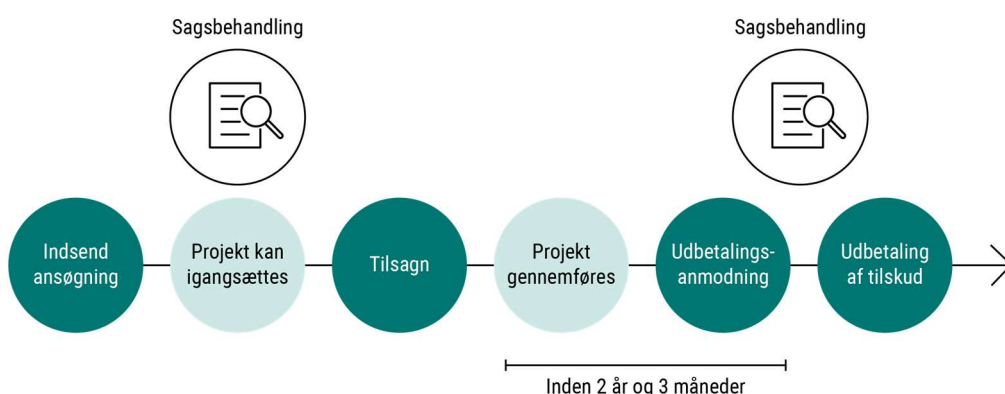
Den gælder fra 15. juli 2025.

Læs vejledningen igennem, inden du søger tilskud. I vejledningen finder du bl.a. svar på, om dit projekt opfylder betingelserne for at få tilskud.

Du kan finde tidligere udgaver af vejledningen [her](#), hvis du har søgt før 15. juli 2025.

Bemærk at det fra 15. juli 2025 gælder, at en ansøgning kun må vedrøre ét projekt. Det betyder, at hvis I ønsker at søge tilskud til flere projekter, skal I udarbejde én ansøgning pr. projekt. Se mere om dette i kapitel 1.2.3.

Når du søger Erhvervspuljen skal du igennem følgende trin:

Få mere at vide

Hold dig orienteret om seneste nyt om puljen på Erhvervspuljens hjemmeside SparEnergi.dk/erhvervspuljen. Her kan du også læse mere om puljen, og finde link til puljens ansøgningsportal.

De gældende regler for tilskud findes i [bekendtgørelse nr. 1036 af 12. september 2024 om lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion](#) og [bekendtgørelse nr. 1014 af 11. juli 2025 om tilskud til energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i erhvervsvirksomheder](#).

Har du spørgsmål, kan du kontakte Energistyrelsen på telefon 51674301 eller skrive til erhvervstilskud@ens.dk

Erhvervspuljen er i 2022-2026 medfinansieret af Den Europæiske Unions genopretningsplan.

Du kan læse mere om EU's politiske prioriteter og genopretningsplanen [her](#).

Delvis finansiering via midler fra EU's danske genopretningsplan medfører et krav om, at Danmark løbende over for EU-Kommissionen kan opgøre fornavne, efternavne og fødselsdagsdatoer på ansøgere virksomhedernes reelle ejere.

Disse oplysninger bør fremgå af det danske CVR-register, hvor virksomhederne selv er ansvarlige for korrekt registrering af oplysninger. **I bedes derfor, når I ansøger om tilsagn på Erhvervspuljen, sørge for, at jeres oplysninger om reelle ejere er opdaterede i CVR-registret.** Hvis en virksomhed ikke har reelle ejere, der opfylder kravet om registrering, skal virksomhedens egen ledelse registreres som reelle ejere.

Erhvervsstyrelsen trækker kvartalsvis en liste over ansøgere virksomhedernes reelle ejeres navne og fødselsdatoer til Energistyrelsen. Hvis der på listen mangler oplysninger, herunder fødselsdatoer, vil ansøger modtage et brev fra Energistyrelsen med anmodning om at få dem oplyst.

Finansieret af
Den Europæiske Union
NextGenerationEU

1

Hvem kan ansøge
og til hvad?

1. Hvem kan ansøge og til hvad?

Tilskud gives til virksomheder, der gennemfører projekter med henblik på at opnå energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug i Danmark.

1.1 Hvem kan søge tilskud?

1.1.1 Hvem kan søge tilskud

Virksomheder kan ansøge om tilskud gennem Erhvervspuljen.

Ved "virksomhed" skal forstås den EU-retlige virksomhedsdefinition, hvilket indebærer, at det ikke har betydning, hvilken retlig form virksomheden har. Enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber, fonde og foreninger m.v. kan således også søge tilskud. Det afgørende er, at virksomheden har en regelmæssig økonomisk aktivitet, dvs. salg af en vare eller tjenesteydelse, og at den økonomiske aktivitet har en tilstrækkelig tilknytning til det projekt, der ønskes gennemført.

Det er kun virksomheden, som afholder investeringsudgifterne til projektet, der kan ansøge om tilskud.

1.1.2 Hvem kan ikke søge om tilskud

Du kan ikke søge tilskud som:

- **Privatperson**
- **Klub, forening eller anden form for sammenslutning uden regelmæssig økonomisk aktivitet**

Økonomisk aktivitet indebærer salg af en vare eller tjenesteydelse. Det er desuden en betingelse, at det ansøgte projekt har en ikke-uvæsentlig sammenhæng med den økonomiske aktivitet.

- **Offentlig myndighed**
Statslig, regional eller kommunal myndighed

- **Offentlige organer**

Offentlige organer er:

- Statsfinansierede selvejende institutioner omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen,
- Kommunalt og regionalt ejede selskaber, eller
- Institutioner, hvor offentlige tilskud udgør min. 50 % af institutionens ordinære driftsudgifter.

1.2 Hvad kan der søges tilskud til?

1.2.1 Hvad kan der søges tilskud til?

Der kan gives tilskud til gennemførelse af projekter med henblik på at opnå energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug i Danmark. Det endelige energiforbrug er her defineret som al energi leveret til følgende brancher:

- Industri
- Tjenesteydelser
- Landbrug, gartneri og skovbrug
- Virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter – se særlige betingelser i kapitel 1.7.

De projekter, der oftest søges tilskud til gennem Erhvervspuljen, er konverteringer fra gaskedel til varmepumpe og optimering af procesanlæg.

Der kan kun søges om tilskud til projekter, hvor energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner sker i ansøgers eget energiforbrug, medmindre projektet vedrører energiforbrug til bygningsdrift, og ansøger ejer ejendommen helt eller delvist. I disse tilfælde kan også energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i energiforbrug tilhørende lejere af ejendommen medregnes.

1.2.2 Hvad kan der ikke søges tilskud til?

Der gives ikke tilskud til energibesparelse og CO₂-reduktion, der opnås i energiforbrug eller CO₂-udledning relateret til:

- **Energiomdannelsessektoren og energiindustrien**
Indvinding af energiråstoffer, fremstilling af energiprodukter samt produktion, transmission, distribution og handel med el, gas og varme.
- **Ikke-intern transport**
Vejtransport med indregistrerede køretøjer, togdrift, herunder elforbrug til tog, signaler m.v. samt luft- og skibsfart. Du kan godt søge tilskud til energibesparelser med ikke-indregistrerede køretøjer, fx konvertering til eldrevne gaffeltrucks til intern transport på et lager.
- **IT- og serverudstyr**
Herunder køleanlæg i serverrum og UPS-anlæg i tilknytning til serverrum.
- **Beboelse**
Der henvises til Varmepumpepuljen, Energirenoveringspuljen og Skrotningsordningen. Hvis et projekt, der ansøges under Erhvervspuljen, reducerer energiforbruget i en bygning, der anvendes til både erhverv og beboelse, kan den besparelse, der vedrører erhvervsdelen, få tilskud fra Erhvervspuljen, såfremt det kan dokumenteres, hvor stor en del af investering, energiforbrug og -besparelse, der hører til erhvervsdelen.
- **Projekter i anlæg og bygninger, der ejes og anvendes af organer inden for den offentlige forvaltning**

Der gives heller ikke tilskud til energibesparelse og CO₂-reduktion, der opnås som følge af:

- **Øget produktionskapacitet og/eller –volumen**
Se kapitel 4.4
- **Sammenlægning, nedlæggelse og flytning af produktion**

Se kapitel 4.5

- **Etablering af nye bygninger og nyanlæg**

Der gives kun tilskud til et nyt anlæg, hvis det erstatter et gammelt anlæg.

- **Almindelig vedligeholdelse**

Almindelig vedligeholde kan fx være

- Udbedringer af lækager, fx fra trykluftanlæg
- Reparation af anlæg
- Optimeringer af drift ved justering af eksisterende udstyr, hvor optimeringer gennemføres uden investeringer i nye komponenter/nyt udstyr
- Eftersynsordninger for anlæg, hvor eftersynet gennemføres uden investeringer i nye komponenter/nyt udstyr

- **Manuel sænkning af temperatur, belysning og ventilationsmængde**

- **Ændret adfærd**

- **Etablering af energiproducerende anlæg**

Herunder solceller, solvarme, vindmøller, vandkraftanlæg, biogasanlæg og andre anlæg, der kan sidestilles med disse.

- **Optimering af energiproducerende anlæg, som ikke reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller energirelaterede udledninger**

Se kapitel 4.7.

- **Etablering af anlæg, udstyr og maskiner, der producerer eller anvender brint, hvis en række betingelser ikke er opfyldt**

Der gives kun tilskud til etablering af anlæg, udstyr og maskiner, der producerer eller anvender brint, hvis følgende tre betingelser alle er opfyldt:

- Den producerede eller anvendte brint er produceret på elektricitet,
- Den producerede eller anvendte brint reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller reducerer virksomhedens energirelaterede udledninger, og
- Det kan påvises, at den producerede eller anvendte brint opnår besparelser i vugge-til-grav-emissionerne af drivhusgasser på mindst 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 gCO₂eq/MJ.

Ansøger forpligter sig til, at udstyret kun producerer eller anvender brint, der opfylder ovenstående betingelser i hele udstyrets afskrivningsperiode. Dette gælder også, såfremt udstyret i perioden anvendes af eller videresælges til tredjepart. Såfremt ansøgers virksomheden ikke overholder sin forpligtelse, skal tilskuddet tilbagebetales til Energistyrelsen.

- **Installation og optimering af gaskedel, gasbrænder og tilhørende regelsudsudstyr**

Se kapitel 4.1.

- **Installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg mv., der anvender fossile brændstoffer**

Se kapitel 4.2

- **Installation af brugt udstyr**

- **Intern udnyttelse af overskudsvarme, som ikke reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller energirelaterede udledninger**

- **Ændringer i råvarer, der indgår i en produktion eller energiforbrugende proces, hvis en række betingelser ikke er opfyldt**

Der gives kun tilskud til ændringer i råvarer, der indgår i en produktion eller energiforbrugende proces, hvis følgende fire betingelser alle er opfyldt:

- Der sker en reduktion i den tilførte energi til virksomheden eller virksomhedens energirelaterede udledninger,
 - Produktionsmængden og den producerede vare eller ydelse er uændret i før- og eftersituationen,
 - Ændringen ikke alene betyder nedlæggelse af energiforbrugende anlæg, komponenter eller installationer på virksomheden, og
 - Der foretages en investering i en teknisk foranstaltning.
- **Fangst eller lagring af CO₂**
 - **Klimaskærmsprojekter i bygninger**, medmindre projektet i henhold til et gyldigt energimærke medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne, målt i primærenergi. Forbedringen skal være på mindst 20 % i forhold til situationen før investeringen, medmindre projektet kun vedrører installation eller udskiftning af én type bygningsdel, hvor kravet er mindst 10 %. Se mere i kapitel 3.5.
 - **Belysningsprojekter i bygninger**, medmindre projektet i henhold til et gyldigt energimærke, medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne, målt i primærenergi. Forbedringen skal være på mindst 10 % i forhold til situationen før investeringen. Se mere i kapitel 3.4.

1.2.3 Et projekt pr. ansøgning

Du kan kun søge tilskud til ét projekt pr. ansøgning.

Et projekt defineres som en teknisk foranstaltning, der medfører en energibesparelse, en energieffektivisering eller en CO₂-reduktion i én P-enhed. Det kan også være flere tekniske foranstaltninger, der er gensidigt afhængige og tilsammen skaber en energibesparelse, energieffektivisering eller CO₂-reduktion i én P-enhed.

Det betyder, at du ikke kan søge tilskud til både en varmepumpe og et ventilationsanlæg i samme ansøgning, da disse ikke er afhængige af hinanden. Du kan heller ikke søge tilskud til to varmepumper, hvis de installeres på forskellige adresser.

Derimod kan du godt søge tilskud til både en varmepumpe og rørisolering, hvis rørisoleringen er direkte relateret til varmepumpen. Du kan også søge tilskud til to varmepumper, så længe de er installeret på samme adresse.

Et projekt kan derfor godt omfatte to tiltag i ansøgningsskemaet og stadig regnes som ét projekt. Det gælder også projekter, hvor der i ansøgningsskemaet er behov for angivelse af flere energityper eller levetider. For eksempel kan det være udskiftning af et ventilationsanlæg, hvor der opnås både en varme- og elbesparelse.

Det vigtigste er, at et projekt kun må indeholde tekniske foranstaltninger, som er afhængige og relateret til det samme energiforbrug og anlæg.

1.3 Betingelser for at opnå tilskud

For at få tilskud fra Erhvervspuljen skal dit projekt leve op til nedenstående betingelser:

- **Projektet må ikke være igangsat**

Aftale om indkøb må ikke være indgået, og arbejdet på projektet må ikke være påbegyndt, før Energistyrelsen har kvitteret for modtagelse af ansøgning om tilsagn.

Det vil sige:

- At ansøger ikke må have påtaget sig forpligtelser, der gør investeringen irreversibel. Energistyrelsen anser som udgangspunkt aftaleindgåelse vedrørende køb af varer og tjenesteydelser som en irreversibel investering. Det gælder også, selvom aftalen er betinget af, at du får tilsagn fra Erhvervspuljen.
Bemærk at en aftale om fjernvarmetilslutning betragtes som en irreversibel investering.
- At ansøger ikke må have påbegyndt de fysiske arbejder, dvs. afmontering af gammelt udstyr og etablerings-/anlægsarbejdet i forbindelse med investeringsprojektet.

Forberedende arbejde som planlægning, rådgivning, beregning af energibesparelspotentiale, samt indhentning af tilladelser og gennemførlighedsundersøgelser regnes ikke for påbegyndelse af arbejdet.

- **Tilskud skal være en forudsætning for, at projektet bliver gennemført**

Det vil sige, at I ikke vil gennemføre projektet, hvis I ikke får tilskuddet.

- **Anlæg skal være funktionsdygtige**

Anlæg skal være funktionsdygtige og som minimum have været i drift på virksomheden i de seneste 2 år forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn. Bemærk at der ikke gælder særlige dispensationsregler for dette krav ved overtagelse af en virksomhed eller ejendom. Se kapitel 4.9.

- **Projektet må ikke have opnået tilskud fra anden statsstøtteordning eller tilskud efter anden lovgivning**

- **Ansøgeren må ikke være lovmæssigt forpligtet til at gennemføre projektet**

- **Din virksomhed må ikke være kriseramt på tilsagnstidspunktet**

En virksomhed er kriseramt, når den opfylder mindst én af omstændighederne i art. 2, nr. 18, i [Europa-Kommissionens forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014](#) med senere ændringer (se s. 10). Du skal orientere Energistyrelsen, hvis din virksomhed bliver kriseramt, eller du er i tvivl herom, inden Energistyrelsen har meddelt tilsagn.

Alle, der ansøger om at få udbetalt 1 mio. kr. eller derover fra Erhvervspuljen, skal i forbindelse med ansøgning om udbetaling underskrive og udfylde en erklæring om ikke "kriseramt virksomhed", som medsendes tilsagnet, og ligger på Erhvervspuljens side på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](#).

Energistyrelsen foretager stikprøvekontrol af, om ansøgers virksomhederne er kriseramte. Hvis du ansøger om at få udbetalt mindre end 1 mio. kr. skal du kun underskrive og udfylde ovennævnte erklæring om ikke "kriseramt virksomhed", hvis du udtages til stikprøvekontrol.

Du kan af erklæringen se, hvordan det vurderes, om en virksomhed er kriseramt.

- **Din virksomhed har tilbagebetalt evt. ulovlig støtte**

Din virksomhed skal have efterkommet evt. krav om tilbagebetaling af støtte, som EU-Kommissionen tidligere har fundet ulovlig og uforenelig med det indre marked. Hvis sådanne krav opstår i ansøgningsperioden, skal du straks meddele det til Energistyrelsen.

- **Særligt for virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter**

Virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter, skal opfylde særlige krav for at få støtte fra Erhvervspuljen. Det skyldes, at der gælder særlige statsstøtteregler for virksomheder i disse brancher. Se nærmere i kapitel 1.7.

1.4 Hvor meget kan du få i støtte?

Tilskuddet beregnes foreløbigt på tidspunktet for tilsagn og endeligt på tidspunktet for udbetaling. Det foreløbigt beregnede tilskudsbeløb kan ikke overstige det tilskudsbeløb, der blev ansøgt om i den oprindelige ansøgning. Det endeligt beregnede tilskudsbeløb til udbetaling kan ikke overstige det tilskudsbeløb, der blev givet tilsagn til.

Tilskuddet fastsættes ud fra følgende faktorer:

- Fast støtte på 10 øre pr. sparet kWh pr. år eller 500 kr. pr. reduceret ton CO₂ pr. år over projektets levetid. Ansøgningens beregningsskema vælger automatisk tilskud til energibesparelse eller CO₂ reduktion, alt efter hvor der opnås det største tilskud. Projektets levetid er bestemt af Energistyrelsen ud fra en række parametre, herunder teknisk og økonomisk levetid. Levetiden fremkommer automatisk, når du vælger kategori for dit projekt i beregningsskemaet. Find vejledningen til valg af kategorier og levetider i kapitel 3.7.
- En prioriteringsfaktor på 1,25 der ganges på energibesparelser eller CO₂-reduktioner i de tilfælde, hvor der sker en konvertering fra naturgas til elektricitet, fjernvarme eller biomasse.
- Maksimal støtteprocent ud fra virksomhedens størrelse, se kapitel 1.4.1.
- Maksimalt samlet tilskud svarende til 15 mio. euro pr. virksomhed pr. projekt, dog således at små og mellemstore virksomheder omfattet af gruppefritagelsesforordningen for fiskeri og akvakultur maksimalt kan få et samlet tilskud svarende til 1,25 mio. euro pr. virksomhed pr. år. Tilskuddet beregnes i kroner i ansøgningsskemaet på ansøgningstidspunktet. Hvis projektet når det maksimale tilskudsbeløb, vil det endelige tilskudsbeløb først fastsættes på tilsagnstidspunktet og afhænge af valutakursen på dagen.
- Såfremt projektets tilbagebetalingstid er kortere end 2 år, nedsættes det beregnede tilskudsbeløb til et beløb, der indebærer en beregnet tilbagebetalingstid på 2 år. Tilbagebetalingstiden beregnes som investeringen fratrukket tilskuddet, delt med den økonomiske værdi af første års energi- og/eller CO₂-reduktion. Tilskudsbeløbet kan nedsættes til 0 kroner.
- Der gives ikke tilsagn om mindre end 50.000 kr.

Tilskuddet beregnes ud fra en af de to nedenstående formler:

$$\text{Tilskud (kr.)} = \text{årlige energibesparelse (kWh)} \cdot 0,1 \frac{\text{kr}}{\text{kWh}} \cdot \frac{(1+r)^{\text{levetid}} - 1}{r \cdot (1+r)^{\text{levetid}}}$$

$$\text{Tilskud (kr.)} = \text{årlige CO}_2 \text{ reduktion (ton)} \cdot 500 \frac{\text{kr}}{\text{ton}} \cdot \frac{(1+r)^{\text{levetid}} - 1}{r \cdot (1+r)^{\text{levetid}}}$$

Til beregning af tilskud anvendes en samfundsøkonomiske diskonteringsrente (r) på 3,5 %.

Ansøgningsskemaet regner altid tilskuddet på baggrund af den beregning, der giver den højeste værdi. Du behøver derfor ikke tage stilling til, om tilskuddet skal beregnes ud fra CO₂-reduktionen eller energibesparelsen.

Hvis tilskudsberegningen overstiger den maksimale støtteprocent ganget med de støtteberettigede omkostninger, vil tilskuddet blive nedsat, se kapitel 1.4.1 og 1.5.

Nedenstående tabel viser eksempler på beregning af tilskuddets størrelse.

	Enhed	Projekt 1	Projekt 2
Levetid	År	10	10
Energibesparelse	MWh	100	100
CO₂ reduktion	Ton CO ₂	27	0
Prioriteringsfaktor		Nej	Nej
Tilskud	Kr.	110.000	83.000

1.4.1 Maksimal støtteprocent afhænger af virksomhedens størrelse på tilsagnstidspunktet

Tilskuddet dækker op til en vis procent af de støtteberettigede omkostninger afhængigt af virksomhedens størrelse. Der ydes tilskud op til:

- 30 % for store virksomheder
- 40 % for mellemstore virksomheder
- 50 % for små virksomheder.

Der kan til projekter, der vedrører delvis udskiftning af klimaskærm, og hvor der kun sker udskiftning af en enkelt type bygningsdel, kun ydes tilskud på op til 25 % af de faktiske investeringsomkostninger til store virksomheder.

Virksomhedsstørrelserne er defineret af EU. Små og mellemstore virksomheder er virksomheder, der er omfattet af EU's definition af små og mellemstore virksomheder, jf. bilag I til Kommissionens forordning (EU) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108.

For at afgøre om en virksomhed er lille, mellemstor eller stor, indgår følgende tre kriterier:

- Antal beskæftigede (=årsværk)
- Årlig omsætning
- Samlet årlig balance

Afgørelse af virksomhedsstørrelse afhænger endvidere af, om virksomheden er en:

- **Uafhængig virksomhed**
Virksomheden er ikke partner med eller tilknyttet en anden virksomhed.
- **Partnervirksomhed**
Virksomheden indgår i bestemte finansielle partnerskaber med andre virksomheder, uden at den ene af dem direkte eller indirekte kontrollerer den anden.
- **Tilknyttet virksomhed**
Virksomheden indgår i en koncern, hvor en virksomhed direkte eller indirekte kontrollerer flertallet af stemmerettighederne i en anden virksomhed eller har mulighed for at udøve en bestemmende indflydelse på en anden virksomhed. Et typisk eksempel på en tilknyttet virksomhed er et helejet datterselskab.

Hvis virksomheden er *uafhængig*, er det kun virksomhedens egne tal (for antal beskæftigede, årlig omsætning og samlet årlig balance) der indgår i beregningen af virksomhedens størrelse. Hvis virksomheden er en *partnervirksomhed* eller en *tilknyttet virksomhed*, skal tallene for partnerne og tilknyttede virksomheder også helt eller delvist indgå i beregningen af virksomhedens størrelse.

Du kan læse mere om definition af virksomhedstype, herunder beregninger for partnervirksomheder og tilknyttede virksomheder samt undtagelser i Europa-Kommissionens publikation "[EU-Kommissionens brugervejledning til definition af SMV'er](#)".

Ved beregningen af de finansielle data og antal beskæftigede anvendes de oplysninger, der fremgår af virksomhedens seneste afsluttede regnskaber.

Nedenfor ses tærskelværdierne for virksomhedsstørrelserne.

Kategori	Antal årsværk		Årlig omsætning		Samlet balance
Stor virksomhed	≥ 250	ELLER	> 50 mio. euro	OG	> 43 mio. euro
Mellemstor virksomhed	< 250	OG	≤ 50 mio. euro	ELLER	≤ 43 mio. euro
Lille virksomhed	< 50	OG	≤ 10 mio. euro	ELLER	≤ 10 mio. euro

For SMV'er skal det således bemærkes, at tærsklerne for antal beskæftigede obligatorisk skal overholdes, mens enten tærsklen for omsætning eller tærsklen for balance skal overholdes.

Du skal orientere Energistyrelsen, hvis din virksomhed ændrer størrelse inden Energistyrelsen har meddelt tilsagn.

1.5 Hvilke omkostninger kan du få tilskud til?

Erhvervspuljen giver tilskud til de yderligere investeringsomkostninger, der er nødvendige for at nå et højere energieffektivitets- eller miljøbeskyttelsesniveau, som er direkte relateret til gennemførelsen af projektet. De støtteberettigede omkostninger beregnes ved at sammenligne investeringsomkostningerne med omkostningerne ved en kontrafaktisk investering, der ville være foretaget uden støtten. Konkret antages det, at den kontrafaktiske investering består af den samme investering, der foretages på et senere tidspunkt, dvs. de støtteberettigede omkostninger er forskellen mellem investeringsomkostningerne og nettoutidsværdien af omkostningerne ved den kontrafaktiske investering, tilbagediskonteret til det tidspunkt, hvor den støttede investering ville blive foretaget.

Det betyder, at de støtteberettigede omkostninger beregnes som investeringen minus investeringen tilbagediskonteret til nutidsværdi med en rente på 18 %, ved følgende formel.

$$\text{Støtteberettigede omkostninger} = \text{investering} - \frac{\text{investering}}{(1 + \text{rente})^{\text{levetid}}}$$

Nedenstående tabel viser eksempler på de støtteberettigede omkostninger.

	Enhed	Projekt 1	Projekt 2
Projekt type	-	Konvertering til varmepumpe	Konvertering til fjernvarme
Virksomhedsstørrelse	-	Stor	Stor
Levetid	År	10	10
Investering	Kr.	5.431.200	892.800
Støtteberettigede omkostninger	Kr.	4.393.491	722.218
CO ₂ besparelse	Tons CO ₂	794	770
Energibesparelse	MWh	2.975	389
Tilskud	Kr.	1.318.047	216.665
Støtteintensitet	%	30	30

De støtteberettigede omkostninger beregnes automatisk i ansøgningsskemaets beregningsskema ud fra de investeringsomkostninger, du indtaster.

De investeringsomkostninger, der kan medregnes som en del af de støtteberettigede omkostninger, omfatter:

- Rådgivning, projektudvikling, herunder udarbejdelse af ansøgningsmateriale, projektering forbundet med anlægsomkostninger
- Ekstern kvalitetssikring af oplysninger og dokumenter
- Miljøgodkendelse
- Anskaffelse af nødvendige anlægskomponenter

- Entreprenørydelser og installation
- Revision af regnskab som krævet af Energistyrelsen.

Støtteberettigede omkostninger omfatter ikke afledte omkostninger af projektet, fx:

- Opkvalificering/uddannelse af personel
- Internt arbejde
- Følgeomkostninger, som opstår andre steder i produktionsleddet i forbindelse med projektet, fx produktionsstop
- Driftsomkostninger
- Finansielle omkostninger.

Opgørelsen af de støtteberettigede omkostninger skal være fratrullet:

- Moms din virksomhed ikke selv betaler
- Indtægter mv. som følge af projektet, fx tilbagekrediteringer, rabatter, salg af eksisterende udstyr og lignende, der opnås som følge af den tilskudsstøttede aktivitet under projektperioden.

Vær opmærksom på situationer, hvor kun en del af investeringsomkostningen er støtteberettiget. Det kunne eksempelvis være:

- Investeringsomkostningen angår en varmekilde, der både leverer til beboelse og erhverv. Den andel af investeringsomkostningen, der angår beboelse, er ikke støtteberettiget.
- Effekten af øget produktionskapacitet og – volumen er ikke støtteberettiget. Hvis projektet indeholder en væsentlig forøget produktionskapacitet og –volumen, må du kun medtage den investeringssum som et konkret anlæg, der producerer mængden i før-situationen, koster.
- Projekter, hvor overskudsvarme både udnyttes internt og eksternt. Her kan kun medtages investeringsomkostninger, som er relateret til den interne udnyttelse af overskudsvarmen.

1.6 Særligt i forhold til projekter med leasing og kreditkøb

Som udgangspunkt skal du have afholdt og betalt alle projektudgifter, der skal danne grundlag for beregningen af dit tilskud, inden du ansøger om udbetaling. Dette krav fraviges ved leasing og kreditkøb, såfremt en række betingelser er opfyldt. Her kan du medtage udgifter, såfremt du har indgået en skriftlig leasing- eller kreditaftale, der indeholder følgende:

- Vilkår om at du ved indgåelse af leasingkontrakten er forpligtet til at overtage ejerskabet efter sidste ydelse
- Angivelse af beløb og forfaldsdato for alle ydelser
- Genstanden for kontraktens anskaffelsespris i ren handel
- En løbetid for kontrakten, der skal være minimum 12 måneder og maksimum 15 år
- Vilkår om gensidig uopsigelighed i hele leasingkontraktens løbetid.

De fastsatte vilkår for leasingkontraktens eller kreditaftalens løbetid, ydelser og forfaldstidspunkter må ikke ændres på noget tidspunkt efter udbetaling.

Ved leasing og kreditkøb kan du få udbetalt en del af dit tilskud i rater. Læs mere om rateudbetalinger i kapitel 2.6.

Bemærk at du ikke kan medregne leasingomkostninger, såfremt projektet relaterer sig til forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter.

1.6.1 Støtteberettigede omkostninger ved kreditaftaler

Omkostninger til udstyr købt på kredit kan medregnes som investeringsomkostninger og opgøres som købesummen uden renter. I forhold til beregning af de støtteberettigede omkostninger skal kreditkøb behandles på samme måde som øvrige projekter, dvs. som beskrevet ovenfor.

1.6.2 Støtteberettigede omkostninger ved leasing

De støtteberettigede omkostninger ved leasing beregnes som forskellen mellem nettonutidsværdien af de faktiske investeringsomkostninger ved leasing af udstyr og nettonutidsværdien af de faktiske investeringsomkostninger ved leasing af det mindre miljø- eller energivenlige udstyr, der ville blive leaset uden tilskuddet.

Nettonutidsværdien er de årlige leasingydelser over kontraktens løbetid tilbagediskonteres til tilsagnstidspunktet.

Energistyrelsen har udarbejdet en obligatorisk standardløsning til opgørelse af de støtteberettigede omkostninger ved leasing. Her skal du indtaste oplysninger vedr. leasingaftalen for dit projekt samt udarbejde et kontrafaktisk scenarie i form af en leasingopgørelse for det mindre miljø- eller energivenlige udstyr. Ud fra disse oplysninger beregnes de støtteberettigede omkostninger, som du indfører i ansøgningsskemaet under investeringsomkostninger. Du finder standardløsningen på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under "Hjælpeværktøjer".

Bemærk at leasingomkostningerne ikke må omfatte omkostninger i forbindelse med drift af udstyret eller anlægget (brændstofudgifter, forsikring, vedligeholdelse, andre hjælpematerialer), uanset, om de er en del af leasingkontrakten.

1.7 Særligt i forhold til virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter

Virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter, skal opfylde særlige krav for at få støtte fra Erhvervspuljen. Det skyldes, at der gælder særlige statsstøtteregler for virksomheder i disse brancher.

Er din virksomhed lille eller mellemstor og beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter, reguleres støtte fra Erhvervspuljen efter Kommissionens forordning (EU) 2022/2473 af 14. december 2022. Det betyder, at tilskuddet højst må udgøre 1,25 mio. euro pr. virksomhed pr. år.

Er din virksomhed stor og beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter, reguleres støtten efter Europa-Kommissionens retningslinjer for statsstøtte i fiskeri- og akvakultursektoren, EU-Tidende 2023, nr. C 107, side 1. Ved projekter i store virksomheder, er tilskud begrænset til de nettomeromkostninger, der er forbundet med at gennemføre investeringen i forhold til det kontrafaktiske scenarie uden støtten med maksimale støtteintensiteter som loft. Den kontrafaktiske investering beregnes i henhold til de krav, der fremgår af bekendtgørelsens bilag 16.

Store virksomheder kan modtage op til 15 mio. euro pr. projekt.

Desuden er tilskud til virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter, betinget af overholdelse af EU's fælles fiskeripolitik (CFP'en) i støtteperioden, hvilket ansøger skal afgive erklæring om ved ansøgning om udbetaling af tilskud.

For projekter, der relaterer sig til forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter, kan de faktiske investeringsomkostninger ikke bestå af udgifter til anskaffelse af udstyr ved leasing. Dette gælder uanset virksomhedsstørrelse.

2

Hvordan søger
du tilskud?

2. Hvordan søger du tilskud?

Erhvervspuljens åbning annonceres på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) og på [Statens-tilskudspuljer.dk](https://statens-tilskudspuljer.dk). Ansøgninger kan indsendes løbende og behandles efter et først-til-mølle princip. Indkomne ansøgninger sagsbehandles således i den rækkefølge, Energistyrelsen modtager dem.

Et projekt må kun fremgå af én aktiv ansøgning. Det betyder, at hvis et projekt i en indsendt ansøgning allerede indgår i en anden aktiv sag under Erhvervspuljen eller i Investeringstøtten, kan der ikke gives tilsagn til den nye ansøgning om projektet, medmindre den eksisterende sag lukkes af ansøgeren.

Hvis Energistyrelsen giver tilsagn for et samlet beløb svarende til puljens midler for året, lukker puljen for nye ansøgninger. Hvis du har indsendt en ansøgning, som ikke har modtaget tilsagn, når puljen lukker for nye ansøgninger, vil Energistyrelsen som følge af de manglende frie midler meddele afslag på din ansøgning.

Hvis puljen på ny får frie midler, vil puljen åbne igen med et varsel på mindst 14 dage. Hvis du tidligere har fået afslag på din ansøgning som følge af manglende frie midler, og du fortsat ønsker at få tilskud, skal du indsende din ansøgning igen.

I tilfælde af at puljen stadig har frie midler til november, vil puljen lukke for nye ansøgninger om tilsagn. Den præcise dato vil blive annonceret på sparenergi.dk/erhvervspuljen.

2.1 Ansøgningsportalen

Ansøgninger indsendes elektronisk på [Energistyrelsens ansøgningsportal](https://energistyrelsens-ansoegningsportal.dk). Du kan evt. lade en rådgiver søge tilskud på dine vegne eller bidrage til ansøgningen (partsrepræsentation).

Vejledning til at oprette sig i ansøgningsportalen, udfylde ansøgningsskema samt partsrepræsentation findes i en selvstændig trin-for-trin guide og video. Find begge under afsnittet "Hjælpeværktøjer" på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen).

2.2 Ansøgning om tilskud

En ansøgning består af et elektronisk ansøgningsskema med et beregningsskema samt en række bilag, der dokumenterer oplysninger om projektet.

2.2.1 Elektronisk ansøgningsskema

I det elektroniske ansøgningsskema skal du udfylde en række oplysninger om din virksomhed, samt om det energispare- og/eller CO₂-reducerende projekt, du ønsker at udføre. I beregningsskemaet skal du bl.a. indtaste dit før- og efterforbrug, hvorefter din energisparelse og CO₂-reduktion samt dit tilskud beregnes. Kapitel 3 beskriver, hvordan du skal opgøre dit energiforbrug i før- og eftersituationen.

2.2.2 Bilag til ansøgning

I ansøgningen skal du uploade en række bilag, du kan se hvilke i tabellen herunder. I tabellen er det oplyst, om bilaget er obligatorisk eller valgfrit, og om der findes en skabelon til det enkelte bilag. Du finder evt. skabeloner til bilag på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen), under "Hjælpeværktøjer". Specifikke krav til forskellige typer af projekter finder du i kapitel 4.

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 1 - Dokumentation af energiforbruget i før-situationen	Du skal indsende dokumentation af dit nuværende energiforbrug. Yderligere vejledning se kapitel 3.	Nej	Ja
Bilag 2 - Dokumentation af før-situation	Du skal indsende dokumentation af før-situationen.	Nej	Ja
Bilag 3 - Estimering af årligt energiforbrug i efter-situationen	Du skal uploade dokumenter, der viser hvordan energiforbruget i efter-situationen er estimeret. Bilaget skal ikke indsendes for projekter, hvor der er brugt standardløsninger eller en beregner.	Nej	Ja
Bilag 4 - Budget/Regnskab	Du skal indsende et budget, der viser forventede omkostninger ved projektet. Du skal også bruge bilag 4, når du søger udbetaling. Find skabelon på SparEnergi.dk/erhvervstilskud	Ja	Ja
Fuldmagt ved partsrepræsentation	Ved partsrepræsentation af fx en energirådgivningsvirksomhed, skal der vedhæftes en fuldmagt underskrevet af en person med stillingsfuldmagt for den ansøgende virksomhed. Find skabelon på SparEnergi.dk/erhvervstilskud	Ja	Ja
Udvidet projektbeskrivelse	Det anbefales at vedhæfte en udvidet projektbeskrivelse, da det kan hjælpe til en bedre forståelse af projektet og lette sagsbehandlingstiden af din ansøgning.	Nej	Nej
Dokumenter til beskrivelse af efter-situationen	Du kan vedhæfte yderligere dokumentation af din forventede efter-situation, fx i form af datablade, procesdiagrammer og tegninger over, hvor nye anlæg mv. tænkes placeret.	Nej	Nej
Standardløsning for leasingudgifter	Standardløsningen for leasing er obligatorisk, når du ansøger om tilskud til leasingprojekter. Læs mere om leasing i kapitel 1.6 og 2.6.	Ja	Ja
Tidsplan	Du kan vælge at vedhæfte en tidsplan over dit projekt.	Ja	Nej

2.3 Sagsbehandling og afgørelse om tilsagn

Energistyrelsen kan under sagsbehandlingen anmode om supplerende dokumentation, såfremt projektet ikke er tilstrækkeligt oplyst. Du har som udgangspunkt to uger til at indsende yderligere dokumentation.

Hvis din ansøgning opfylder kravene - evt. efter indhentning af yderligere dokumentation – får du en meddelelse om tilsagn om tilskud til dit projekt i ansøgningsportalen. Du skal acceptere tilsagnet gennem ansøgningsportalen. Bemærk at tilsagnet vil blive annulleret, hvis ikke det accepteres inden 14 dage.

Energistyrelsen kan meddele afslag, hvis din ansøgning ikke lever op til ansøgningskravene, herunder hvis du efter forespørgsel ikke er i stand til at levere tilstrækkelig dokumentation til at oplyse projektet.

Energistyrelsen bestræber sig på en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på maksimalt otte uger. Sagsbehandlingstiden kan dog være længere eller kortere afhængig af behovet for indhentning af supplerende dokumentation. Der kan også forekomme længere sagsbehandlingstid end otte uger, hvis Energistyrelsen modtager mange ansøgninger inden for kort tid, eller hvis der af anden grund opstår en ophobning af ansøgninger.

Du kan klage over afgørelsen af din ansøgning til Energiklagenævnet via klageportalen. Du skal sende klagen via klageportalen inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt til dig. Du tilgår klageportalen via borger.dk eller virk.dk og logger ind med MitID.

2.4 Ansøgning om udbetaling af tilskud

Når projektet er gennemført, kan du søge om udbetaling af tilskud. Som udgangspunkt har du to år til at færdiggøre dit projekt, medmindre andet er fastsat i tilsagnet. Du skal ansøge om udbetaling af tilskud senest tre måneder efter, at dit projekt er afsluttet. Tilsagnet kan annulleres, hvis du ikke i tide søger om udbetaling, udsættelse eller andre ændringer i projektet.

Du søger om udbetaling via ansøgningsportalen. Vejledning til at udfylde ansøgningsskema til udbetaling findes i en selvstændig trin-for-trin guide på SparEnergi.dk/erhvervs-puljen.

Som udgangspunkt skal du have afholdt og betalt alle projektudgifter, inden du ansøger om udbetaling. Dette krav fraviges ved leasing og kreditkøb, såfremt en række betingelser er opfyldt. I sådanne tilfælde kan en del af dit tilskud udbetales i rater. Læs mere om rateudbetalinger og betingelser for leasing og kredit i kapitel 1.6 og 2.6.

Ved ansøgning om udbetaling skal du vedhæfte en underskrevet ansøgererklæring. Du skal bl.a. erklære, at virksomhedsstørrelse var korrekt angivet ved tilsagnstidspunktet, og at projektet ikke var påbegyndt før modtagelsen af kvittering på ansøgning. Ansøgererklæringen skal være underskrevet af en person, der via sin stillingsfuldmagt har retten til på virksomhedens vegne at kunne erklære, at de oplysninger, som opgives, er korrekte. Det

kan fx være en person på ledelsesniveau i virksomheden eller en projektleder for det aktuelle projekt, der søges tilskud til.

Energistyrelsen skal på en af følgende måder kunne verificere, at personen, der har underskrevet ansøgererklæringen, er ansat i virksomheden:

- Personen er logget ind på ansøgerportalen med et virksomheds Mit-id
- Personen fremgår med titel på virksomhedens hjemmeside
- Personen fremgår som en af de tegningsberettigede i CVR-registret
- Der er vedhæftet en godkendt digital underskrift på ansøgererklæringen, som er verificeret af Mit-id.

Bemærk, at hvis tilskudsbeløbet udgør 500.000 kr. eller derover, skal regnskabet revideres i overensstemmelse med en revisionsinstruks udarbejdet af Energistyrelsen. Du finder revisionsinstruksen som bilag til dit tilsagnsbrev. Revisionsinstruksen kan også ses på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen). Ved tilskudsbeløb over 500.000 kr. behøver du kun indsende et projektregnskab samt en revisorerklæring jf. revisionsinstruksen, dvs. du behøver ikke vedlægge alle regnskabsbilag samt dokumentation for betaling i ansøgning.

Hvis tilskudsbeløbet er under 500.000 kr., skal du enten vedlægge en kopi af regnskabsbilagene samt dokumentation for betaling (se kapitel 2.5) eller få regnskabet revideret i overensstemmelse med ovennævnte revisionsinstruks udarbejdet af Energistyrelsen.

2.4.1 Bilag ved udbetaling

I ansøgningen om udbetaling skal du uploade en række bilag, du kan se hvilke i tabellen herunder. I tabellen er det oplyst, om bilaget er obligatorisk eller valgfrit, og om der findes en skabelon til det enkelte bilag. Du finder evt. skabeloner til bilag på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under "Hjælpeværktøjer". Specifikke krav til forskellige typer af projekter finder du i kapitel 4.

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 5 - Dokumentation for efter-situationen	Du skal indsende dokumentation af din efter-situation. Det kan fx være et billede af dit nye anlæg. Bilaget skal ikke indsendes for projekter, hvor der er brugt standardløsning eller beregner for varmforsyning på portalen.	Nej	Ja
Bilag 6 - Dokumentation af det årlige energiforbrug i efter-situationen	Du skal indsende dokumenter, der viser energiforbruget i eftersituationen. Eventuelle forudsætninger skal dokumenteres fx ved datablade. Beregninger vedhæftes i Excel-filer. Bilaget skal ikke indsendes for projekter, hvor der er brugt standardløsning eller beregner for varmforsyning på portalen.	Nej	Ja
Bilag 7 - Projektregnskab og liste over regnskabsbilag	Du skal indsende et projektregnskab over afholdte og betalte støtteberettigede omkostninger for projektet samt liste over regnskabsbilag. Tag gerne udgangspunkt i det budget (bilag 4), som du vedhæftede, da du ansøgte om tilsagn.	Ja	Ja

Bilag 8 - Revisorerklæring	Revisorerklæring er obligatorisk, når der søges om tilskud på 500.000 kr. eller derover. Søges der om mindre end 500.000 kr. i tilskud, er det valgfrit.	Nej	Ja
Bilag 9 - Regnskabsbilag samt dokumentation for betaling	Ansøger du om mindre end 500.000 kr. i tilskud, er det valgfrit, om du vil benytte revisorerklæringer eller vedlægge kopi af regnskabsbilagene samt dokumentation for betaling herfor.	Nej	Ja
Bilag 10 - Ansøgererklæring	Du skal vedhæfte en underskrevet ansøgererklæring. Du finder ansøgererklæringen som bilag til dit tilsagnsbrev.	Ja	Ja
Bilag 11 - Erklæring vedr. ikke "kriseramt virksomhed"	Skal udfyldes hvis du søger om 1 mio. kr. eller derover. Hvis du ansøger om at få udbetalt mindre end 1 mio. kr. skal erklæringen kun udfyldes, hvis du udtages til stikprøvekontrol.	Ja	Ja
Standardløsning for leasingudgifter	Standardløsningen for leasing er obligatorisk, når du ansøger om tilskud til leasingprojekter. Du kan finde flere oplysninger i kapitel 1.6 og 2.6.	Ja	Ja

2.5 Dokumentation ved udbetaling

Når du ansøger om udbetaling, skal du dokumentere den realiserede energibesparelse og CO₂-reduktion, så det endelige tilskud kan beregnes. Det gør du efter dokumentationskravene jf. kapitel 3, samt eventuelle konkrete betingelser for udbetaling, som er fastsat som vilkår i tilsagnet, fx krav om målinger i efter-situationen. Ved ansøgning om udbetaling skal du desuden dokumentere, at projektet er realiseret.

Vær opmærksom på, at du ved udbetaling kan blive bedt om at fremsende yderligere oplysninger, der dokumenterer, at betingelser for tilsagn og vilkår i tilsagnet er opfyldt. Det kan fx være ordrebekræftelse for køb af udstyr eller aftale om tilslutning til fjernvarme, der dokumenterer, at projektet ikke var påbegyndt inden ansøgning.

2.5.1 Krav til regnskabsbilag

Der er en række krav til regnskabsbilag. Herunder skal regnskabsbilag for tilskudsberettigede omkostninger af den udførende virksomhed være påført:

- Den udførende virksomheds CVR-nummer eller andet nationalt identifikationsnummer
- Hvilken virksomhed og hvilken adresse arbejdet vedrører
- Hvilket arbejde, der er udført i forhold til det tilskudsberettigede projekt
- Dokumentation for betaling af investeringsomkostninger. Betalingsdokumentationen kan være i form af et kontoudtog udstedt af jeres bank eller oplysninger fra jeres netbank. Betalingsdokumentationen skal indeholde:
 - Jeres virksomheds navn
 - Jeres bank- og kontooplysninger
 - Dato på betaling

- BetalingsID – fx fakturaudsteders kontonummer
- Overført beløb

Bemærk, at alle udgifter skal afholdes og betales af den ansøgende virksomhed. Det betyder, at fakturaer skal være stillet korrekt til den ansøgende virksomhed, ligesom det skal dokumenteres, at den ansøgende virksomhed har betalt. For virksomheder der indgår i et koncernfællesskab, kan betalingen ske via et af de koncernforbundne selskaber. En kort redegørelse for betalingssetupet skal medsendes ved udbetalingsanmodningen.

Indeholder en regning både tilskudsberettigede og ikke-tilskudsberettigede omkostninger, skal det klart fremgå, hvilke omkostninger, der er de tilskudsberettigede.

2.6 Ratevis udbetaling af tilskud ved leasing og kreditkøb

Du kan kun få udbetalt den del af tilskuddet, der er relateret til investeringsomkostninger, som er afholdt og betalt inden anmodningen om udbetaling. Ved leasing- eller kreditkøb, der overholder kravene beskrevet i kapitel 1.6, kan du dog få udbetalt tilskuddet i rater i takt med, at du afholder og betaler kreditaftdragene eller leasingydelse.

Ratevis udbetaling skal altid overholde kravet om, at der ikke må udbetales højere støtte, end hvad der er fastsat ud fra støtteprocenterne og de støtteberettigede omkostninger. Det betyder, at hvis du er en stor virksomhed og støtteintensiteten for dit projekt er 30 %, kan du få udbetalt 30 % af de afholdte investeringsomkostninger. Udbetalingen sker i rater, som fortsætter, indtil det samlede tilskudsbeløb er fuldt udbetalt.

For leasingkontrakter og kreditaftaler, der strækker sig over flere år, er det muligt at få ratevis udbetaling én gang årligt. Energistyrelsen sender dig en anmodning med en frist, når det er tid til at indsende dokumentation for betaling af den seneste periode.

Hvis du ikke dokumenterer betaling i henhold til aftalen ved Energistirelsens anmodning, stopper rateudbetalingerne, og de resterende rater bortfalder. Du kan ikke senere genoptage dokumentationen for at få udbetalt flere rater. Såfremt der er tale om misvedligeholdelse af eller ophørt leasingaftale, vil der blive tale om et tilbagebetalingskrav af allerede udbetalt støtte.

3

Opgørelse og
dokumentation
af energiforbrug
og CO₂-reduktion

3. Opgørelse og dokumentation af energiforbrug og CO₂-reduktion

Tilskuddets størrelse afhænger bl.a. af den energibesparelse eller CO₂-reduktion, der følger af det projekt, du ønsker at gennemføre samt projektets levetider. Energibesparelsen opgøres som nettoforskellen mellem energiforbruget før og efter projektet og opgøres som første års besparelse. CO₂-reduktionen opgøres som nettoforskellen mellem de energirelaterede udledninger før, og det første års energirelaterede udledninger efter gennemførelsen af projektet. Levetiden er fastsat ud fra en levetidskategori, se kapitel 3.7. Selve beregningen af energibesparelsen og CO₂-reduktionen sker automatisk i ansøgningens beregningsskema på portalen, når du indtaster energiforbrug før og efter, samt oplysninger om energitype.

For at gøre det lettere at opgøre energiforbruget har Energistyrelsen udviklet standardløsninger og beregnere, som du skal bruge til at søge tilskud. Standardløsninger hjælper dig med at beregne dit energiforbrug ud fra oplysninger om dit projekt. Du skal selv overføre energiforbruget udregnet i standardløsningen til beregningsskemaet på ansøgningsportalen, hvorefter det ansøgte tilskud beregnes. Beregnere er integreret på ansøgningsportalen og er simple standardløsninger for udskiftning af varmforsyning, som ved få indtastninger beregner energibesparelsen for dit projekt.

Er dit projekt ikke omfattet af puljens standardløsninger eller beregnere skal energiforbruget som udgangspunkt opgøres ved hjælp af fakturaer. I visse tilfælde kan før-forbruget opgøres ved repræsentativ og retvisende måling eller teoretisk beregning. Dette er tilfældet, når et faktureret forbrug ikke med tilstrækkelig sikkerhed begrænser til før-forbruget eller ikke kan dokumenteres, fordi der anvendes eget-produceret brændsel. Du skal oplyse hvilken metode, du har brugt til at komme frem til energiforbruget både i før- og efter-situationen.

Alle forudsætninger, der brugt i forbindelse med opgørelsen af energiforbruget, energibesparelsen og CO₂-reduktionen skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data. Projektet skal være fuldt oplyst, før du kan få tilsagn om tilskud eller udbetaling af tilskud.

3.1 Udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug

Beregneren til udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug er integreret i ansøgningsportalen og skal benyttes, hvis du søger tilskud til udskiftning af mindre brændselskedler, strålevarmere og kaloriferer, som benytter naturgas-, olie-, eller træpiller som brændsel. Din kedel, kalorifer eller strålevarmer defineres som mindre, hvis dit årlige forbrug er under eller lig med 15.000 m³ naturgas, 15.000 l olie eller 32.000 kg træpiller. Udskiftningen af kedel, strålevarmer eller kalorifer skal være til varmepumpe, fjernvarme, træpillekedel, elkedel, halmkedel eller træflis kedel. Varmeforsyningsberegneren findes på fane 4 i ansøgningsskemaet på ansøgningsportalen.

Ved opgørelsen af energiforbruget skal det fakturerede energiforbrug for samtlige brændselskedler, kaloriferer og strålevarmere, der indgår i projektet, opgøres som ét samlet energiforbrug pr. brændselstype. Derved er det størrelsen af det samlede fakturerede energiforbrug pr. brændselstype, som afgør, om du skal anvende beregneren for udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug, eller du skal anvende beregneren for udskiftning af varmforsyning med større forbrug (se kapitel 3.2).

Når du anvender beregneren, skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Adressen, hvor projektet udføres
- Forventede investeringsomkostninger
- Hvilken brændselstype du anvender
- Størrelsen af dit brændselsforbrug
- Såfremt en del af det areal, der opvarmes af kedlen, er bolig, skal du angive boligarealet, da det ikke er muligt at få støtte til beboelse. Boligarealet skal være det samme, som fremgår af BBR-registret
- Hvilken varmekilde, du ønsker at udskifte til.

Dokumentationskrav

Når du anvender beregneren, skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Brændselsforbrug skal dokumenteres ved faktura ved enten
 1. De seneste 12 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn, eller
 2. Det gennemsnitlige årlige energiforbrug i de seneste 36 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagnFor naturgas er det det regulerede gasforbrug fra fakturaen eller opgørelsen, der skal benyttes i beregneren.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du dokumentere, at projektet er gennemført, se yderligere information i kapitel 2.5.

Hvis du ønsker at udskifte flere kedler, kaloriferer eller strålevarmere med forskellige energityper, hvor størrelsen af det samlede fakturerede energiforbrug pr. brændselstype er under eller lig med 15.000 m³ naturgas, 15.000 l olie eller 32.000 kg træpiller, skal du benytte bilaget "Supplerende tiltag til beregneren", som du finder under hjælpeværktøjer på [Spar-Energi.dk/erhvervspuljen](https://spar-energi.dk/erhvervspuljen). Energiforbruget i før- og eftersituationen i beregneren indtastes i ansøgningsskemaets fane 6 som et ekstra tiltag under specifikke tiltag.

3.2 Udskiftning af varmforsyning med større forbrug

Beregneren til udskiftning af varmforsyning med større forbrug er integreret i ansøgningsportalen og skal benyttes, hvis du søger tilskud til udskiftning af brændselskedler, strålevarmere og kaloriferer, som benytter naturgas, olie eller træpiller som brændsel, og hvis dit brændselsforbrug er større end 15.000 m³ naturgas, 15.000 l olie eller 32.000 kg træpiller. Bruger din varmforsyning LPG eller træ/træaffald som brændsel, skal du også benytte beregneren til udskiftning af varmforsyning med større forbrug uanset forbrugets størrelse. Udskiftningen skal være til varmepumpe, fjernvarme, træpillekedel, elkedel, halmkedel eller træflis kedel. Varmeforsyningsberegneren for større forbrug findes på fane 5 i ansøgningsskemaet på ansøgningsportalen.

Ved opgørelsen af energiforbruget skal det fakturerede energiforbrug for samtlige brændselskedler, kaloriferer og strålevarmere, der indgår i projektet, opgøres som ét samlet energiforbrug pr. brændselstype. Derved er det størrelsen af det samlede energiforbrug pr. brændselstype, som afgør, om du skal anvende beregneren til udskiftning af varmforsyning med større forbrug, eller du skal anvende beregneren udskiftning af varmforsyning med mindre forbrug.

Når du anvender beregneren, skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Adressen, hvor projektet udføres
- Forventede investeringsomkostninger
- Hvilken brændselstype du anvender
- Størrelsen af dit brændselsforbrug
- Effekten på din nuværende varmekilde
- Såfremt en del af det areal, der opvarmes af kedlen, er bolig, skal du angive boligarealet, da det ikke er muligt at få støtte til beboelse. Boligarealet skal være det samme, som fremgår af BBR-registreret.
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til
- Forventede effekt på den nye varmforsyning.

Dokumentationskrav

Når du anvender beregneren, skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Brændselsforbrug skal dokumenteres ved faktura ved enten
 1. De seneste 12 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn, eller
 2. Det gennemsnitlige årlige energiforbrug i de seneste 36 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn.

For naturgas er det det regulerede gasforbrug fra fakturaen eller opgørelsen, der skal benyttes i beregneren.

- Effekten på kedel/kalorifer/strålevarmere dokumenteres med tydeligt billede af kedlens mærkeplade og brænderens mærkeplade. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan fx være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i kapitel 2.5.

Hvis du ønsker at udskifte flere kedler, kaloriferer eller strålevarmere med forskellige energityper, hvor størrelsen af det samlede fakturerede energiforbrug pr. brændselstype er større end 15.000 m³ naturgas, 15.000 l olie eller 32.000 kg træpiller, skal du benytte bilaget "Supplerende tiltag til beregneren", som du finder under hjælpeværktøjer på spar-energi.dk/erhvervspuljen. Energiforbruget i før- og eftersituationen i beregneren indtastes i ansøgningsskemaets fane 6 som et ekstra tiltag under specifikke tiltag.

3.3 Udskiftning af varmforsyning uden faktura

Opgørelsesmetoder i dette kapitel finder **kun** anvendelse i følgende tilfælde, hvor energiforbruget i før-situationen ikke kan dokumenteres ved fakturaer:

- Det fakturerede forbrug begrænser sig ikke med tilstrækkelig sikkerhed til før-forbruget. Dette kan fx være, hvis en kedel forsyner flere bygninger, men kun en del af kedlens fakturerede forbrug konverteres i efter-situationen.
- Du anvender eget produceret brændsel fx halm.

Du behøver ikke at anvende standardløsningen, såfremt du kan dokumentere et repræsentativt og retvisende forbrug ved hjælp af ISO 14001 eller ISO 50001.

Du kan **ikke** benytte opgørelsesmetoderne i dette kapitel, hvis du overtager en bygning og derfor ikke kan dokumentere forbruget med faktura. Se mere i kapitel 4.10 vedr. overtagelse af virksomhed eller ejendom.

De obligatoriske standardløsninger for udskiftning af varmforsyning uden faktura skal benyttes, hvis en af de to overstående punkter er gældende for din situation, og hvis du søger tilskud til udskiftning af brændselskedler, strålevarmere og kaloriferer, som benytter naturgas, olie, LPG, halm, træpiller eller træ og træaffald som brændsel. Udskiftningen skal være til en varmepumpe, fjernvarme, en træpillekedel, en elkedel, en halmkedel eller en træflis kedel.

Der er i alt tre standardløsninger for udskiftning af varmforsyning uden faktura:

1. Udskiftning af varmforsyning – rumopvarmning og brugsvand
2. Udskiftning af varmforsyning – opvarmning og udtørring af konventionelle svinestalde

3. Udskiftning af varmforsyning – opvarmning af konventionelle slagtekyllingestalde

Standardløsningerne benyttes til at beregne energiforbruget i før- og efter-situationen. Energiforbruget indtastes efterfølgende i ansøgningsskemaet fane 6 under specifikke tiltag, og standardløsningen vedhæftes ansøgningen som bilag.

Standardløsningerne er samlet i et excel-ark, som du finder på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under hjælpeværktøjer.

3.3.1. Udskiftning af varmforsyning - Rumopvarmning og brugsvand

Standardløsningen finder anvendelse på projekter, som udskifter varmforsyning, som benyttes til opvarmning af bygninger og brugsvand. Bemærk, du kan ikke benytte standardløsningen, hvis du udnytter overskudsvarme fra fx ventilationsanlæg eller tryklufsanlæg.

Når du anvender standardløsningen skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Hvornår din bygning er opført/om- eller tilbygget
- Arealet og anvendelsen af bygningen
- Hvilken brændselstype du anvender
- Effekten på din nuværende varmekilde
- Om varmekilden bruges til at opvarme brugsvand
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til.

Alderen og arealet skal stemme overens med BBR. Det er altid det nyeste årstal, som fremgår af BBR, som skal anvendes.

Når du anvender standardløsningen skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Effekten på kedel/kalorifer/strålevarmere dokumenteres, eksempelvis gennem et billede af mærkepladen. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver.
- En redegørelse for, hvorfor forbruget ikke kan opgøres med faktura.
- Hvis du benytter standardløsningen, fordi dit fakturerede forbrug ikke begrænser sig til projektet, skal du indsende det seneste års brændselsfaktura til at validere det beregnede energiforbrug i standardløsningen.
- BBR-meddelelse på ansøgningstidspunktet.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan fx være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i kapitel 2.5.

3.3.2. Udskiftning af varmforsyning - Opvarmning og udtørring af konventionelle svinestalde

Standardløsningen finder anvendelse på projekter, der indebærer udskiftning af varmforsyning til opvarmning og udtørring i konventionelle svinestalde.

Når du anvender standardløsningen skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Type og antal af grise
- Om staldene udtørres med olievarmekanoner
- Om olievarmekanonerne udskiftes
- Hvilken brændselstype du anvender
- Størrelsen på din nuværende varmekilde
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til.

Når du anvender standardløsningen skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Effekten på kedel/kalorifer/strålevarmere dokumenteres, eksempelvis gennem et billede af mærkepladen. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver.
- Dokumentation på besætningsstørrelsen ved enten at indsende en årsrapport, der maksimalt er 12 måneder gammel på ansøgningsdatoen, eller et udklip fra CHR.dk på ansøgningstidspunktet.
- Hvis der i grisestalden udtørres med olievarmekanoner og de udskiftes, skal de dokumenteres via billeder og fakturaer for olieforbruget.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.
- Hvis du benytter standardløsningen, fordi dit fakturerede forbrug ikke begrænser sig til projektet, skal du indsende det seneste års brændselsfaktura til at validere det beregnede energiforbrug i standardløsningen.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan fx være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i kapitel 2.5.

3.3.3 Udskiftning af varmforsyning - Opvarmning af konventionelle slagtekyllingestalde

Standardløsningen finder anvendelse på projekter, der indebærer udskiftning af varmforsyning til opvarmning i konventionelle slagtekyllingestalde.

Når du anvender standardløsningen skal du angive følgende oplysninger om dit projekt:

- Antallet af konventionelle slagtekyllinger
- Hvilken brændselstype du anvender
- Størrelsen på din nuværende varmekilde
- Hvilken varmekilde du ønsker at udskifte til.

Når du anvender standardløsningen skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Effekten på kedel/kalorifer/strålevarmere dokumenteres, eksempelvis gennem et billede af mærkepladen. Hvis du har mere end en varmekilde, skal du dokumentere effekten for hver.

- Dokumentation på besætningsstørrelsen ved enten at indsende en årsrapport, der maksimalt er 12 måneder gammel på ansøgningsdatoen, eller et udklip fra CHR.dk på ansøgningstidspunktet.
- Hvis du benytter standardløsningen, fordi dit fakturerede forbrug ikke begrænser sig til projektet, skal du indsende det seneste års brændselsfaktura til at validere det beregnede energiforbrug i standardløsningen.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du indsende dokumentation for dit nye anlæg herunder effekten på den nye varmforsyning. Det kan fx være et billede af mærkepladen, hvor effekt fremgår, eller en ordrebekræftelse/faktura, hvor oplysninger om anlægget fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i kapitel 2.5.

3.3.4 Standardforudsætninger for virkningsgrader

Hvis dit projekt ikke er omfattet af de obligatoriske standardløsninger for varmforsyning beskrevet ovenfor eller beregnerne i ansøgningsskemaet, skal du opgøre kedlens energiforbrug på følgende måde:

- Virkningsgraden opgøres med obligatoriske standardforudsætninger for virkningsgrader, som ses i nedenstående tabel.
- Energiforbruget opgøres ved brug af målinger eller teoretisk beregning. Du kan læse mere om opgørelsesmetode for målinger og teoretiske beregninger i kapitel 3.6.1 og 3.6.2.

Du skal også bruge standardforudsætningerne i nedenstående tabel, hvis dit projekt omhandler optimering af udstyr, der ikke er kedler, brændere eller tilhørende reguleringsudstyr, men som giver en besparelse på en kedels energiforbrug. Standardforudsætningen benyttes i disse tilfælde altid til opgørelse af virkningsgraden i før-situationen og – såfremt kedlen leverer energi i efter-situationen – også i efter-situationen.

Omhandler dit projekt optimering af en kedels virkningsgrad, kan du finde information om opgørelsesmetoden i kapitel 4.1.

Ved opgørelsen af brændselskedlernes, kaloriferernes og strålevarmeres effekt skal effekten (kW) af samtlige brændselskedler, kalorifere og strålevarmere, der indgår i projektet pr. matrikel, opgøres som én samlet effekt (kW) pr. brændselstype.

Virkningsgrader	
Naturgas/LPG med effekt til og med 1000 kW	80 %
Naturgas/LPG med effekt over 1000 kW	90 %
Olie/kul/koks	80 %
Træpille, flis, træ og træaffald til og med 1000 kW	80 %
Træpille, flis, træ og træaffald over 1000 kW	90 %
Halm	70 %

Eksempel 1:

Hvis du har to gaskedler med effekt på 500 kW hver, samt en gaskalorifer på 70 kW bliver den samlede effekt = 500 kW + 500 kW + 70 kW = 1070 kW. Hermed er den samlede varmemforsyningseffekt 1070 kW, og du skal benytte en virkningsgrad på 90 %.

Eksempel 2:

Hvis du har en gaskedel på 750 kW, en gaskalorifer på 50 kW samt en oliekedel på 50 kW bliver den samlede effekt for gas = 750 kW + 50 kW = 800 kW og den samlede effekt for olie = 50 kW. Hermed skal benytte en virkningsgrad på 80 % for gasdelen og 80 % for olie-delen.

3.4 Belysningsprojekter

Ved belysningsprojekter skelnes der mellem "belysning i bygninger" og "belysning i andet end i bygninger". Bygninger defineres i denne forbindelse som bygninger, hvor indeklimaet reguleres til gavn for bygningens brugere. Det betyder, at fx kontorer, værksteder, lager og produktionslokaler betragtes som bygninger, og at fx stalde, fryserum og drivhuse ikke defineres som bygninger.

3.4.1 Belysningsprojekter i bygninger

For at kunne få støtte til belysningsprojekter i bygninger er det et krav, at støtten medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi på mindst 10 %. De 10 % opgøres i henhold til et gyldigt energimærke og er forholdet mellem den anslåede forbedring og det oprindelige primærenergibehov fra energimærket.

Har din bygning ikke et gyldigt energimærke eller kan den ikke få et energimærke, kan der ikke søges om støtte til belysningsprojekter i bygninger. Investeringsomkostninger vedrørende anskaffelse af et nyt energimærke kan medregnes som en del af de støtteberettigede omkostninger.

Du kan med fordele anvende Energistyrelsens frivillige "Standardløsning for belysning i bygninger" til at beregne, om kravet for, at projektet medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi på mindst 10 %, er overholdt. Du finder standardløsningen på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under "Hjælpeværktøjer".

Opgørelse af energibesparelse

Når du skal opgøre din energibesparelse i ansøgningsskemaet, skal den beregnes på baggrund af dit energimærke. Det betyder, at energiforbruget i "før-situationen" svarer til den anslåede besparelse i energimærket omregnet til MWh, mens energiforbruget i "efter-situationen" sættes til 0 MWh. Du kan anvende Energistyrelsens frivillige standardløsning til belysning i bygninger til at omregne den anslåede besparelse i energimærket fra kr. til MWh. Energiforbruget indtastes i ansøgningsskemaets fane 6 under specifikke tiltag, og den anvendte standardløsning vedhæftes i ansøgningen som bilag.

Dokumentationskrav

Når du søger om tilskud til udskiftning af belysning i bygninger, skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Et gyldigt energimærke. Har din bygningen et energimærke, kan det findes på spareenergi.dk/energimærke og er gyldigt i 10 år, medmindre væsentlige ændringer kræver opdatering af energimærket.
- Dokumentation for overholdelse af kravet om, at projektet medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi på mindst 10 %. Det kan ske på følgende måder:
 - Udfyldelse og indsendelse af den frivillige standardløsning for belysning i bygninger, eller
 - En beregning af energiforbruget for belysningsprojektet i før- og efter-situationen baseret på energimærket og en beregning af, at belysningsprojektet medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi på mindst 10 % i forhold til før investeringen.
- Dokumentation for bygningsdrift. Bygningens belysningsanlæg skal være funktionsdygtige og som minimum have været i drift i de seneste 2 år forud for ansøgningstidspunktet. Dokumentation kan fx være elforbrugsfakturaer.
- Et budget over de støtteberettigede omkostninger.

Ved udbetaling skal du dokumentere, at du har udført det arbejde, der er beskrevet i renoveringsforslaget i energimærket. Du skal indsende faktura for udført arbejde, som specificerer antal lyskilder og effekt på lyskilder eller refererer til et tilbud, hvor disse oplysninger fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i kapitel 2.5.

3.4.2 Belysningsprojekter i andet end i bygninger

Ved belysningsprojekter i andet end bygninger skelnes der mellem udskiftning af ældre almen belysning til LED og andre typer projekter, såsom udskiftning af LED og optimering af belysningen, for eksempel gennem styring.

Udskiftning af ældre almen belysning til LED i andet end i bygninger

Skal du udskifte ældre belysning i andet end bygninger, fx fra lysstofrør til LED belysning, skal du anvende den obligatoriske "Standardløsning for belysning i andet end bygninger", som er et excel-ark, der findes på SparEnergi.dk/erhvervspuljen under "Hjælpeværktøjer".

Standardløsningen benyttes til at beregne energiforbruget i før- og efter-situationen. Energiforbruget indtastes efterfølgende i ansøgningsskemaets fane 6 under specifikke tiltag, og standardløsningen vedhæftes ansøgningen som bilag.

I standardløsningen skal du angive følgende oplysninger om dit belysningsprojekt:

- For hver lyskildetype skal du indtaste antal samt effekt af lyskilde
- Du skal vælge anvendelseskategori for belysningen.

Dokumentationskrav

Når du anvender standardløsningen for belysning, skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Antal lyskilder dokumenteres med oversigtsbillede/plantegning eller et tilbud fra en installatør/leverandør, hvor antallet af lyskilder, der skal udskiftes, er sandsynliggjort.
- Effekten af lyskilderne i før-situationen dokumenteres ved nærbillede af lyskilden og evt. datablad eller et tilbud fra en installatør, hvor effekt af lyskilderne, der skal udskiftes, tydeligt fremgår.
- Driftstimerne skal kun dokumenteres, hvis du vælger 16-timersdrift eller konstant drift.
- Et budget over de støtteberettigede investeringsomkostninger.

Ved udbetaling skal du dokumentere, at projektet er gennemført, se yderligere information i kapitel 2.5.

Andre belysningsprojekter i andet end bygninger

Skal du gennemføre belysningsprojekter, som ikke omhandler udskiftning af ældre belysning til LED fx udskifte fra LED til LED eller installation af styring, skal du opgøre dit før- og efterforbrug i henhold til retningslinjer i kapitel 3.5.1 (målinger) eller kapitel 3.5.2 (teoretiske beregninger). Energiforbruget indtastes i ansøgningsskemaets fane 6 under specifikke tiltag.

3.5 Klimaskærmsprojekter i bygninger

Søger du støtte til klimaskærmsprojekter i bygninger, gælder der særlige regler. Bygninger defineres i den forbindelse som bygninger, hvor indeklimaet reguleres til gavn for bygningsbrugere. Det betyder, at fx kontorer, lager, værksteder og produktionslokaler betragtes som bygninger, hvorimod stalde, fryserum og drivhuse ikke defineres som bygninger og derfor ikke er omfattet af kravene i dette kapitel.

Hvis du har klimaskærmsprojekter i andet end i bygninger skal du opgøre dit før- og efterforbrug i henhold til retningslinjer i kapitel 3.6.1 (målinger) eller kapitel 3.6.2 (teoretiske beregninger).

For at kunne få støtte til klimaskærmsprojekter i bygninger er det et krav, at støtten medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi på mindst 20

% i forhold til situationen før investeringen, dog 10 % i tilfælde af renoveringsforanstaltninger, der vedrører installation eller udskiftning af kun én type bygningsdel. De 10 % og 20 % opgøres i henhold til et gyldigt energimærke og er forholdet mellem den anslåede forbedring og det oprindelige primærenergibehov fra energimærket.

Har din bygning ikke et gyldigt energimærke eller kan den ikke få et energimærke, kan der ikke søges om støtte til klimaskærmsprojekter. Investeringsomkostninger vedrørende anskaffelse af et nyt energimærke kan medregnes som en del af de støtteberettigede omkostninger.

Du kan med fordel anvende Energistyrelsens frivillige "Standardløsning for klimaskærm i bygninger" til at beregne, om kravet for, at projektet medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi på mindst 10 % eller 20 %, er overholdt. Du finder standardløsningen på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under "Hjælpeværktøjer". Her kan du også læse mere om, hvornår der er tale om "en type bygningsdel", eller hvornår der er tale om "flere typer bygningsdele".

Opgørelse af energibesparelse

Når du skal opgøre din energibesparelse i ansøgningsskemaet, skal den beregnes på baggrund af oplysningerne i dit energimærke. Det betyder, at energiforbruget i "før-situationen" svarer til den anslåede besparelse i energimærket omregnet til MWh, mens energiforbruget i "efter-situationen" sættes til 0 MWh. Du kan anvende Energistyrelsens frivillige standardløsning for klimaskærm i bygninger til at omregne den anslåede besparelse i energimærket fra kr. til MWh. Energiforbruget indtastes efterfølgende i ansøgningsskemaets fane 6 under specifikke tiltag, og den anvendte standardløsning vedhæftes i ansøgningen som bilag.

Dokumentationskrav

Når du søger om tilskud til klimaskærmsprojekter i bygninger, skal du vedhæfte følgende dokumentation:

- Et gyldigt energimærke. Hvis din bygning har et energimærke kan det findes på sparenergi.dk/energimærke og er gyldigt i 10 år, medmindre væsentlige ændringer kræver opdatering af energimærket.
- Dokumentation for overholdelse af kravet om, at klimaskærmsprojektet medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi. Dette gøres ved
 - Udfyldelse og indsendelse af den frivillige standardløsning for klimaskærm i bygninger eller
 - En beregning af energiforbruget for klimaskærmsprojektet i før- og efter-situationen ud fra energimærket og en beregning af, at klimaskærmsprojektet medfører en forbedring af bygningens energimæssige ydeevne målt i primærenergi på mindst 20 % i forhold til situationen før investeringen, dog 10 % i tilfælde af renoveringsforanstaltninger, der vedrører installation eller udskiftning af kun én type bygningsdel.
- Dokumentation for bygningsdrift. Bygningen skal være funktionsdygtig og som minimum have været i drift i de seneste 2 år forud for ansøgningstidspunktet. Dokumentation kan fx være varmemeforbrugsfakturaer.

- Et budget over de støtteberettigede omkostninger.

Ved udbetaling skal du dokumentere, at du har udført det arbejde, der er beskrevet i renoveringsforslaget i energimærket. Du må gerne forbedre din klimaskærm til et højere energieffektivitetsniveau end angivet i renoveringsforslaget og medtage de øgede investeringsudgifter i den forbindelse. Du skal indsende faktura for udført arbejde, som specificerer arealer, isoleringstykkelser og materialer anvendt i projektet eller som refererer til et tilbud, hvor disse oplysninger fremgår. Du skal desuden dokumentere betaling af omkostningerne til projektet, se yderligere information i kapitel 2.5.

3.6 Opgørelse af øvrige projekttyper

Er dit projekt ikke omfattet af puljens beregnere eller obligatoriske standardløsninger skal energiforbruget som udgangspunkt opgøres ved hjælp af fakturaer. I visse tilfælde kan førforbruget opgøres ved repræsentativ og retvisende måling eller teoretisk beregning. Dette er tilfældet, når et faktureret forbrug

- Ikke med tilstrækkelig sikkerhed begrænser sig til før-forbruget. Dette kan fx være optimering af et procesanlæg, som anvender damp produceret på en kedelcentral.
- Ikke kan dokumenteres, fordi der anvendes eget-produceret brændsel. Dette kan fx være træaffald.

I de tilfælde opgøres energiforbruget ved hjælp af én af følgende tre metoder:

- Målinger
- Frivillige standardløsninger
- Teoretiske beregninger.

3.6.1 Målinger

Hvis du bruger målinger til at opgøre et energiforbrug før og/eller efter implementering af projektet, skal de være:

- **Valide**
Målere og målemetoder skal leve op til gældende standarder inden for deres område.
- **Repræsentative**
Målingerne skal give et repræsentativt billede af middelforbruget for et år for det omfattede udstyr og dets driftssituation. Målingerne må maksimalt være et år gamle på ansøgningstidspunktet.
- **Direkte anvendelige**
Du skal anvende målinger direkte uden at foretage korrektioner pga. usikkerheder.

Det er et krav, at du redegør for, at målinger, målemetode, usikkerheder og måleperioder er valide, og at de er repræsentative for et år.

Ved ansøgning om tilskud skal du desuden indsende faktura for energiforbrug for at verificere målingerne. Brændselsforbrug skal dokumenteres ved faktura ved enten de seneste 12 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om

tilsagn, eller det gennemsnitlige årlige energiforbrug i de seneste 36 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn. Hvis dit energiforbrug afhænger af din produktion, skal du opgøre produktionen inden for samme periode.

Dokumentation

Hvis du anvender målinger gælder følgende dokumentationskrav:

- Tilstrækkeligt med data til at målinger kan kontrolleres
- Dokumentation for energi og produktion:
 - For energiforbrug: Målinger, faktura for indkøbt brændsel mv.
 - Hvis produktion påvirkes: Målinger, produktionstællinger, ordrebøger, procesdiagrammer, mv.
- Dokumentation af nuværende udstyr og/eller fremtidigt udstyr, fx:
 - Tegninger: Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden, fx plantegninger, oversigt over rørføringer eller opmålinger af rørstrækninger.
 - Procesdiagrammer: Som entydigt forklarer energi- og produktstrømme.
 - Datablad over anlæg
 - Foto af anlæg, fx billede af mærkepladen og et billede af selve anlægget.

I forbindelse med ansøgningen skal du redegøre for, hvordan energiforbruget i efter-situationen vil blive opgjort, efter at projektet er udført. Det kan fx være ved konkrete målinger, der tager udgangspunkt i datablad for det nye anlæg.

Ved udbetaling skal du yderligere dokumentere, at projektet er gennemført, se kapitel 2.5.

3.6.2 Teoretiske beregninger

Teoretiske beregninger skal forstås som alle beregninger, der foretages for at kunne bestemme energiforbruget. Beregninger kan fx foretages ved hjælp af nøgletal eller standardforudsætninger.

Standardforudsætninger:

Energistyrelsen har fastsat en række standardforudsætninger til at beregne projektets energiforbrug, som du som ansøger derfor ikke selv skal fremskaffe eller dokumentere.

Nogle er obligatoriske og andre er valgfrie, se herunder hvilke:

Obligatoriske standardforudsætninger

- Brændværdier
- Virkningsgrader
- Nøgletal for stalde
- Nøgletal for varmekonsum i bygninger
- Gennemsnitlig udetemperatur
- Graddage
- CO₂-emissionsfaktorer
- Standardenergipriser
- Levetidskategorier
- Prioriteringsfaktor

Valgfrie standardforudsætninger

- Komfortventilation
- Luftsifte og SEL-værdier
- Temperaturvirkningsgrad
- Indblæsningstemperatur
- GUF/GAF-forhold
- Varmelamper i farestalde
- Varmgenvinding på CO₂ køleanlæg i supermarkeder

Du finder standardforudsætningerne på Sparenergi.dk/erhvervspuljen under "Hjælpeværktøjer".

Graddagekorrektur

Du kan graddagekorrigere dit energiforbrug, hvis dit forbrug er temperaturafhængigt. Hvis du graddagekorrigerer, skal du benytte Energistyrelsens obligatoriske standardforudsætning for graddage. Du skal ikke graddagekorrigere, hvis du benytter en af beregnerne eller standardløsningerne.

Forudsætninger og nøgletal

Hvis projektet ikke er omfattet af standardforudsætningerne, skal de anvendte forudsætninger eller nøgletal i beregningerne dokumenteres. Det skal fremgå, hvor nøgletallet/forudsætningen stammer fra, fx relevante standarder og du skal indsende en uddybende forklaring på, hvorfor netop disse forudsætninger anvendes, og at de er gældende i den konkrete situation. Det skal også fremgå, at nøgletallene giver et rimeligt resultat i forhold til den aktuelle situation. Hvis du henviser til eksterne kilder som eksempelvis rapporter eller datablade, skal det tydeligt fremgå, hvilket sidetal nøgletallet er taget fra.

Ved ansøgning om tilskud skal du desuden indsende faktura for energiforbrug for at verificere beregningerne. Energiforbruget skal dokumenteres ved faktura ved enten de seneste 12 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn, eller det gennemsnitlige årlige energiforbrug i de seneste 36 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn.

Dokumentation

Dokumentationen ved teoretiske beregninger skal indeholde:

- Tilstrækkeligt med data til at beregninger og forudsætninger kan kontrolleres, herunder en skriftlig vurdering af, hvorfor det beregnede energiforbrug virker realistisk.
- For nøgletal og forudsætninger, som ikke er omfattet af Energistyrelsens standardforudsætninger, skal der vedlægges referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data.
- Ved ansøgning: Brændselsforbrug skal dokumenteres ved faktura ved enten de seneste 12 sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn, eller det gennemsnitlige årlige energiforbrug i de seneste 36

sammenhængende måneder, der er faktureret forud for tidspunktet for ansøgning om tilsagn. Hvis produktionsdata indgår i beregningerne skal de afspejle samme periode.

- Dokumentation af nuværende eller nye anlæg, fx:
 - Tegninger: Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden, fx plantegninger, oversigt over rørføringer eller opmålinger af rørstrækninger.
 - Procesdiagrammer: Som entydigt forklarer energi- og produktstrømme.
 - Datablad over anlæg
 - Foto af anlæg, fx billede af mærkepladen og et billede af selve anlægget.

3.6.3 Frivillige standardløsninger

De frivillige standardløsninger kan anvendes til opgørelse af energiforbruget i både før- og efter-situationen for konkrete projektyper. Standardløsninger kan hjælpe med at beregne energiforbruget og kræver mindre dokumentation, end hvis der anvendes målinger eller teoretiske beregninger. Standardløsningerne kan findes på [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) og består af en excel-fil, hvori dokumentationskrav fremgår.

Valgfrie standardløsninger:

- Reduceret jordbehandling
- Klimaskærm i bygninger (se kapitel 3.4)
- Belysning i bygninger (se kapitel 3.5)

3.7 Valg af levetidskategori

Når du ansøger om tilskud gennem Erhvervspuljen, skal du angive, hvilken levetidskategori dit projekt tilhører. Levetidskategorierne er forudbestemt af Energistyrelsen og afhænger af projektet. Levetiderne indgår i beregningen af tilskuddets størrelse. Levetiderne er fastsat som den periode, Energistyrelsen vurderer projekterne fremrykkes i forhold til, hvornår de ellers ville være blevet gennemført uden støtte. Du skal derfor ikke selv beregne eller dokumentere dit projekts forventede levetid, men blot placere det i en relevant kategori. Der er i alt fire hovedkategorier med op til tre underkategorier. I tabellerne nedenfor er kategorierne oplistet, samt eksempler på projekttyper i hver levetidskategori.

Kategorier for levetider	Levetid (år)
1. Forsynings- service- og procesanlæg	
1.1. Optimering af styring og regulering af forsynings- service- og procesanlæg	4
1.2. Ombygning/optimering af forsynings- service- og procesanlæg	8
1.3. Udskiftning af forsynings- service- og procesanlæg	10
2. Energiforbrugende apparater	
2.1. Optimering og udskiftning af energiforbrugende apparater	4
3. Bygninger	
3.1. Optimering af belysning	4
3.2. Udskiftning af belysning	8
3.3. Optimering af klimaskærm	12
4. Arbejdsrelateret transport	
4.1. Optimering og udskiftning af intern transport	5

Kategori	Beskrivelse af kategori
1. Forsynings- service- og procesanlæg	Et anlæg, der producerer eller leverer nødvendig energi til bygninger eller et anlæg, som er i direkte kontakt med virksomhedens produkt.
1.1. Optimering af styring og regulering af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker forsynings-, service- og procesanlæggets styring og regulering, der kan øge anlæggets totale energieffektivitet, reducere CO₂-udledninger og/eller minimere produktionsspild. Eksempler på projekter: - Optimeringer af procesanlæggets styring/regulering af eksempelvis ventiler, motorer, maskiner, produkt flow, on/off funktioner. - Optimering eller udskiftning af software/hardware ved fx CTS-anlæg (Central Tilstandskontrol og Styring). - Installation af sensorer ved tørrestuer til at minimere energiforbruget.
1.2. Ombygning/optimering af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker ombygninger og eller optimering af forsynings-, service- og procesanlægget, der kan øge anlæggets totale energieffektivitet, reducere CO₂-udledninger og/eller minimere produktionsspild. Eksempler på projekter: - Efterisolering af procesudstyr såsom rør eller tanke. - Udskiftning af anlæg, hvor op til 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet med nye anlæg eksempelvis varmepumpe, som dækker 85 % af det nuværende naturgasforbrug. - Udnyttelse af overskudsvarme - Varmelamper og vækstbelysning - Varmegenvinding på fx et ventilationsanlæg - Optimering af et procesanlæg
1.3. Udskiftning af forsynings-, service- og procesanlæg	Kategorien dækker over en komplet udskiftning eller en udskiftning af kerneudstyret i et eksisterende forsynings-, service- eller procesanlæg. Eksempler på projekter: - Udskiftning af kedel til varmepumpe eller fjernvarme, hvor over 90 % af nuværende energiforbrug bliver erstattet. - Udskiftning af ventilator på et procesventilationsanlæg - Udskiftning af tryklufsanlæg - Elektrificering af procesanlæg - Udskiftning af tørreanlæg Bemærk at hvis du fx udskifter både ventilator og varmegenvinding på et ventilationsanlæg, skal ventilatoren have levetidskategori 1.3, hvor varmegenvindingen skal være 1.2.

Kategori	Beskrivelse af kategori
2. Energiforbrugende apparater	Et apparater, der ved hjælp af el eller anden energitype kan udføre en given, enkeltstående service.
2.1. Optimering og udskiftning af energiforbrugende apparater	Kategorien dækker optimering og udskiftning af energiforbrugende apparater, der ikke knytter sig direkte til en proces eller forsyning. Eksempler på projekter: - Udskiftning eller optimering af stinkskebe - Udskiftning eller optimering svejseapparater og loddeapparater - Udskiftning eller optimering køleapparater i laboratorier - Udskiftning eller optimering af køleapparater i supermarkeder
3. Bygninger	Projekter der vedrører klimaskærm og belysning.
3.1. Optimering af belysning	Kategorien dækker optimering af belysning. Eksempler på projekter: - Installation af sensor eller tidsstyring på belysning
3.2. Udskiftning af belysning	Kategorien dækker en komplet udskiftning af belysning Eksempler på projekter: - Udskiftning af belysning til LED
3.3. Optimering af klimaskærm	Kategorien dækker en optimering af virksomhedens bygning. Eksempler på projekter: - Udskiftning af vinduer, døre, porte - Efterisolering af facade og tag
4. Arbejdsrelateret transport	Arbejdsrelateret transport, der foregår på virksomheden som led i produktionen. Transportudstyr må ikke være indregistreret.
4.1. Optimering og udskiftning af intern transport	Eksempler på projekt: - Udskiftning af dieseltrucks til eldrevne trucks. - Optimering af landbrugsredskaber til mere effektive, eksempelvis multisåmaskine.

4

Særlige projektforhold

4. Særlige projektforhold

4.1 Optimering af kedler

Du kan søge tilskud til optimering af din brændselskedel, hvis du bruger kul, koks, olie, halm, træpille eller flis. Du kan ikke søge tilskud til optimering af gaskedler.

Ved optimering af kedel forstås projekter, som forbedrer selve kedlen, brænderen eller tilhørende reguleringsudstyr.

Du kan ikke søge til installation af en economizer på en gaskedel.

Optimering af kul-, koks- eller oliekedler

Hvis du ønsker at optimere din kul-, koks- eller oliekedel, skal du ved ansøgning om tilskud dokumentere din kedels nuværende virkningsgrad ved brug af montør-/servicerapport, og du skal estimere, hvad du forventer din virkningsgrad er, efter projektet er udført. Ved udbetaling skal du dokumentere kedlens nye virkningsgrad ved at få lavet en ny montør-/servicerapport.

Optimering af træpille-, træflis- eller halmkedel

Hvis du ønsker at optimere på din træpille-, træflis- eller halmkedel, skal du dokumentere din kedels nuværende virkningsgrad ved brug af en akkrediteret røggasmåling, og du skal estimere, hvad du forventer, din virkningsgrad er, efter projektet er udført. Ved udbetaling skal du dokumentere kedlens nye virkningsgrad ved at få lavet en ny akkrediteret røggasmåling.

4.2 Optimering og udskiftning af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændsler

Du skal være opmærksom på, at der ikke kan søges tilskud til projekter, som omhandler installation af udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændstoffer. Dvs. du kan fx ikke få til en ny gasovn, dieseldrevet gravko eller en ny oliekedel.

Du kan godt søge tilskud til at optimere på dit gamle udstyr, maskiner og industrielle produktionsanlæg, som anvender fossile brændstoffer. Et optimeringsprojekt kunne eksempelvis være installation af styring på gasovn, intern udnyttelse af overskudsvarme fra en gasovn eller udskiftning af delkomponenter på en gasovn.

Det er også muligt at søge tilskud til helt eller delvist elektrificering af dit udstyr, som anvender fossile brændsler. Det kunne fx være udskiftning af en gasovn til en ovn, som både kan anvende elektricitet og naturgas. Her vil den del af projektet, som omhandler elektrificering, være støtteberettiget. I ansøgningen kan medregnes energiforbruget, som bliver elektrificeret og den del af investeringsomkostninger, som omhandler elektrificering.

4.3 Hvis dit projekt vedrører overskudsvarme

Du kan kun få tilskud til et overskudsvarmeprojekt i det omfang, du selv udnytter hele eller dele af overskudsvarmen til at reducere din virksomheds energiforbrug, dvs. du kan ikke få tilskud til den del af overskudsvarmen som sælges. Energiforbruget opgøres derfor, som ved andre projekter som virksomhedens energiforbrug før og efter gennemførelse af projektet, og de støtteberettigede omkostninger opgøres forholdsmæssigt.

Hvis dit projekt handler om at udskifte udstyr og udnytte overskudsvarme fra det nye udstyr – fx en kompressor – skal overskudsvarmen fortrænge et forbrug, som har været tilstede på virksomheden i minimum to år.

4.4 Beregning af energiforbruget ved ændret produktion

I dine beregninger skal du altid tage højde for evt. øget eller reduceret produktion.

4.4.1 Øget produktion

Selvom du øger produktionen, skal du opgøre energiforbruget i efter-situationen med samme produktionsmængde som i før-situationen. Du skal selv korrigere efterforbruget, før du indtaster det i ansøgningsskemaet.

Eksempel:

Før: 1300 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed. Forbrug = 3900 MWh.

Efter: 2000 enheder med energiforbrug på 2/MWh/enhed. Forbrug = 4000 MWh.

Sådan opgør du efter-forbrug i ansøgningen: 1300 enheder (da det skal være = før-produktion) med energiforbrug på 2 MWh/enhed. Forbrug = 2600 MWh

Energibesparelse: 3900 MWh – 2600 MWh = 1300 MWh.

Den produktion, projektet vedrører, skal kunne opgøres og måles på relevant enhedsniveau og være den samme før og efter. Som udgangspunkt er produktion et fysisk produkt som teglsten eller dyrefoder, men kan også være fx den ydelse, som et ventilationsanlæg leverer i form af et tilstrækkeligt ventileret rum. Produktionsdefinitionen skal være et alment anerkendt produktionsbegreb. Hvis produktionen ikke kan måles entydigt før og efter implementering af projektet, kan du ikke få tilskud.

Hvis projektet indeholder en væsentlig forøget produktionskapacitet og –volumen, må du kun medtage den investeringssum som et konkret anlæg, der producerer mængden i før-situationen, koster. Du skal i ansøgningen redegøre for, hvordan investeringssummen er fastlagt.

4.4.2 Reduceret produktion

Hvis dit nye anlæg ikke kan levere samme produktion som i før-situationen, skal du tage højde for dette i beregning af energiforbruget. Du skal benytte den nye kapacitet til at beregne dit før- og efter-forbrug.

4.5 Ny, nedlagt og sammenlagt produktion

Du kan ikke få tilskud til at spare energi ved at producere mindre. Ved sammenlægning af produktionssteder/-enheder kan du kun medregne energiforbrug og produktion fra den nedlagte enhed, hvis der energieffektiviseres i den nye/tilbageværende produktionsenhed, og produktionens samlede størrelse opretholdes og energiforbruget har en direkte relation til produktionen.

Energibesparelsen opgøres ved at gange antal producerede enheder i før-situationen med forskellen i energiforbrug pr. produceret enhed før og efter.

Eksempel

Før-produktion

Produktionsenhed 1: 1000 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed

Produktionsenhed 2: 1000 enheder med energiforbrug på 3 MWh/enhed.

Efter-produktion

Ny produktionsenhed 3: 2000 enheder med energiforbrug på 1 MWh/enhed.

Energibesparelse: 2000 enheder x (3 MWh – 1 MWh) = 4000 MWh

4.6 Når projekter påvirker hinanden

Hvis du har projekter i forskellige ansøgninger, som påvirker hinanden, skal du altid tage højde for det i din opgørelse af energiforbruget i før-situationen.

Hvis du planlægger at gennemføre et projekt vedrørende et energiforbrugende anlæg, for hvilket du allerede har gennemført eller er i gang med at gennemføre et andet energibesparende eller CO₂-reducerende projekt, skal energiforbruget i før-situationen i projekt nummer to tage højde for energibesparelsen/CO₂-reduktionen i det tidligere projekts efter-situation. Dette gælder også, selvom første projekt endnu ikke er fuldt gennemført på tidspunktet for opgørelsen af energiforbruget i det senere projekts før-situation.

Et eksempel på projekter, der påvirker hinanden, kan være at du er i gang med at gennemføre et projekt, hvor du fx installerer varmegenvinding på dit ventilationssystem. Du finder ud af efterfølgende, at du gerne vil konvertere din gaskedel til fjernvarme. Projektet vedrørende udskiftning af gaskedel skal i dette eksempel tage højde for, at du allerede har opnået en energibesparelse ved installation af varmegenvinding på dit ventilationsanlæg.

4.7 Energiproducerende anlæg

Du kan godt søge til optimering af et energiproducerende anlæg, så længe anlæggets energiforbrug er en del af det endelige energiforbrug.

Når du laver en ansøgning vedrørende energiproducerende anlæg skal du kunne dokumentere, at dit energiforbrug er en del af det endelige energiforbrug.

Det er ikke muligt at søge til udskiftning eller etablering af energiproducerende anlæg, som solceller, biogasanlæg, vindmøller mm.

4.8 Brintanlæg

Du kan godt søge støtte til etablering og anvendelse af brint, så længe brinten reducerer virksomhedens mængde af tilført energi eller reducerer virksomhedens energirelaterede udledninger. Yderligere er det et krav, at det kan påvises, at den producerede eller anvendte brint opnår besparelser i vugge-til-grav-emissionerne af drivhusgasser på mindst 70 % i forhold til en værdi for fossile brændstoffer på 94 gCO₂eq/MJ, og at brinten produceres på elektricitet. Ved anmodning om udbetaling skal du underskrive en erklæring om, at dit brintanlæg overholder ovenstående krav.

4.9 Overtagelse af virksomhed eller ejendom

Du kan søge om tilskud, selvom du har overtaget en virksomhed eller ejendom for nylig. Vær dog opmærksom på, at der ikke findes særlige dispensationsmuligheder som følge af overtagelsen. Du skal derfor opfylde de samme dokumentationskrav som ved alle andre projekter herunder kunne fremvise faktura for før-forbrug, hvor det er påkrævet, samt kunne dokumentere, at anlægget har været i drift de seneste to år forud for ansøgnings-tidspunktet.

Erhvervspuljen giver tilskud til virksomheder, der gennemfører projekter med henblik på at opnå energibesparelser og CO₂-reduktioner i det endelige energiforbrug i Danmark. Dokumentation af før-forbrug og krav om drift de seneste to år er med til at sikre, at der ikke gives tilskud til bygninger, der har stået tomme i længere perioder, eller til anlæg, der ikke har været i drift i længere perioder, da der med sådanne tilskud ikke opnås energibesparelser eller CO₂-reduktioner.

5

Det skal du huske

Under og efter projektperioden

5. Det skal du huske under og efter projektperioden

Her er en række ting, du skal være opmærksom på under og efter projektperioden.

5.1 Du har oplysningspligt

Du har i projektperioden pligt til at meddele Energistyrelsen om forhold, der kan medføre bortfald eller tilbagebetaling af tilskud. Derudover skal du oplyse om væsentlige ændringer som fx udsættelser, se kapitel 5.4.

5.2 Status efter 12 måneder

Du skal udfylde en statusrapport om dit projekt efter ca. 12 måneder fra tilsagnsdato. Den består af et enkelt skema, som du udfylder på ansøgningsportalen.

5.3 Projektændringer

Som udgangspunkt skal du gennemføre det projekt, som er angivet i ansøgning, og som ligger til grund for tilsagnet. Der er dog mulighed for at foretage nogle projektændringer i løbet af projektperioden, men de skal opfylde visse betingelser. Vær opmærksom på at en projektændring kan have en indflydelse på tilskuddets størrelse.

Før-situationen kan ikke ændres

Du kan ikke ændre før-situationen i dit projekt. En ny før-situation vil blive betragtet som et helt nyt projekt, og du vil derfor skulle indsende en ny ansøgning.

Energiforbruget i før-situationen kan godt reduceres, fx hvis der sker en ændring fra en konvertering til en optimering. Det kunne fx være et projekt, hvor en gaskedel ikke udskiftes med en varmepumpe men der i stedet installeres en mindre varmepumpe, som kun reducerer en del af gasforbruget på gaskedlen.

Efter-situationen ændres

Du kan ændret dit projekts efter-situation, hvis projektet efter ændringen fortsat opfylder alle betingelser for at opnå tilsagn. Det vil sige, at projektet med dets nye efter-situation i sig selv ville skulle være tilskudsberettigede.

Ved projektændringer skal du redegøre for, hvad ændringerne består i og oplyse, hvordan projektændringerne påvirker efter-situationen og efter-forbruget.

Krav om forhåndsgodkendelse eller oplysning ved udbetaling

Det er ikke et krav, at Energistyrelsen accepterer en projektændring.

Du kan anmode om forhåndsgodkendelse, så du kan undlade at gennemføre ændringen, hvis betingelserne ikke er opfyldt.

Hvis Energistyrelsen vurderer, at betingelserne for en projektændring, du har gennemført, ikke er opfyldt, vil konsekvensen være, at du får afslag på enten udbetaling eller projektændringen.

5.4 Ændringer af vilkår, herunder fristforlængelse

Du kan anmode om, at Energistyrelsen ændrer i de vilkår, der gælder for tilsagnet. Du skal oplyse

- Hvilket vilkår, du ønsker ændret,
- Hvad det ønskes ændres til,
- Årsagen til behovet for ændringen

En forlængelse af fristen for ansøgning om udbetaling er en vilkårsændring. Anmodning om fristforlængelse skal indsendes inden fristens udløb. En anmodning om fristforlængelse udsætter ikke automatisk fristen. Det er derfor en god ide at indsende en begrundet anmodning i god tid.

Energistyrelsen vurderer anmodningen ud fra projektets karakter, puljens administration og årsagen til forsinkelsen. Du kan ikke forvente at få en fristforlængelse uden videre.

5.5 Projektoverdragelse

Du kan efter indsendt ansøgning om tilsagn og i hele perioden frem til udbetaling bede om, at en ny tilskudsmodtager kan overtage projektet, fx hvis din virksomhed får ny ejer. Du beder om overdragelse med en begrundet anmodning, underskrevet af både overdrager og erhverver af projektet. På [SparEnergi.dk/erhvervspuljen](https://sparenergi.dk/erhvervspuljen) under punktet Hjælpeværktøjer, findes en blanket med oplysninger, som er nødvendige for overdragelsen. Blanketten sendes til Energistyrelsen ved hjælp af "Kontakt Energistyrelsen" i ansøgningsportalen.

Bemærk, at den virksomhed, der overdrages til, skal opfylde de samme betingelser, jf. kapitel 1.3, som den virksomhed, der overdrager projektet.

Bemærk også, at overdragelsen kan have betydning for tilskuddets størrelse, såfremt der sker ændringer af virksomhedsstørrelsen, jf. kapitel 1.4.1.

5.6 Kontrol med Erhvervspuljen

Du skal, hvis du bliver bedt om det, bidrage med oplysninger til Energistyrelsens kontrol med at reglerne for tilskud overholdes – fx regnskaber, forretningsbøger, papirer, elektronisk materiale mv.

Energistyrelsen eller bemyndigede repræsentanter har også til enhver tid mod behørig legitimation, uden retskendelse, adgang til lokaliteter, du ejer eller driver som tilskudsmodtager.

5.6.1 Annullering af tilskud

Energistyrelsen kan annullere dit tilsagn om tilskud helt eller delvist, hvis du:

- Ikke gennemfører projektet som forudsat i tilsagnet, herunder inden for fristen for gennemførelse
- Som tilskudsmodtager ikke opfylder tilsagnets vilkår
- Ikke opfylder betingelserne for tilsagn eller udbetaling
- Har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning
- Har modtaget tilskud, som er i strid med EU's statsstøttere regler.

Evt. tilbagebetaling af tilskud skal ske senest 14 dage efter påkrav.

5.6.2 Straf

Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med:

- Ansøgning om tilskud
- Ansøgning om udbetaling af tilskud
- Ansøgers underretningspligt jf. kapitel 5.1

Ansøger kan straffes med bøde for ikke at yde fornøden vejledning og hjælp ved Energistyrelsens kontrol.

6

Lov- og retsgrundlag

6 Lov- og retsgrundlag

Erhvervspuljen er reguleret efter følgende lov og bekendtgørelse:

- [Bekendtgørelse nr. 1014 af 11. juli 2025 om tilskud til energibesparelser, energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner i erhvervsvirksomheder.](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1036 af 12. september 2024 om lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion](#)

Støtte fra erhvervspuljen er statsstøtte og ydes efter EU's gruppefritagelsesforordning:

- [Kommissionens forordning \(EU\) 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 med senere ændringer \(Generel gruppefritagelsesforordning\)](#)

Ordningen er anmeldt efter gruppefritagelsesforordningens artikel 36, 38, 38a og 41.

For virksomheder, der beskæftiger sig med forarbejdning og afsætning af fiskevarer eller akvakulturprodukter gælder særlige statsstøttere regler:

- [Kommissionens forordning \(EU\) 2022/2473 af 14. december 2022 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter.](#)
- [Retningslinjer for statsstøtte til fiskeri- og akvakultursektoren.](#)

Energistyrelsen